

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra řízení

Bakalářská práce

Návrh metodiky využívání strukturálních fondů EU pro rozvoj

Ústeckého kraje

Štěpánka Reisová

Vedoucí bakalářské práce : Ing. Tomáš Macák, Ph.D.

2010 v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Štěpánka Reisová

obor Veřejná správa a regionální rozvoj - k.s. Litoměřice

Vedoucí katedry Vám ve smyslu Studijního a zkušebního řádu ČZU v Praze
čl. 16 určuje tuto bakalářskou práci.

Název tématu: **Návrh metodiky využívání strukturální fondů
EU pro rozvoj ústeckého kraje**

Struktura bakalářské práce:

1. Úvod
2. Cíl práce a metodika
3. Literární rešerše
4. Aplikační část
5. Závěr
6. Seznam literatury
7. Přílohy

Rozsah původní zprávy: 30 - 40 stran

Seznam odborné literatury:

1. WRIGHT, G.: Management veřejné správy. NISPAcee, 2002. ISBN 80-86119-70-X.
2. SHAUN, T., Jackson, T.: Organizační chování. Praha, Grada. 1997. ISBN 80-7169-296-4.
3. MINTZBERG, H.: The Strategy Process, Concepts, Contexts, Case. Third Edition, New Jersey, Prentice Hall International, Inc., 1996. ISBN 013853813.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Tomáš Macák, Ph.D.**

Termín odevzdání bakalářské práce: duben 2010

.....
Vedoucí katedry

.....
Děkan

V Praze dne: 19.11.2008

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci „Návrh metodiky využívání strukturálních fondů z EU pro rozvoj Ústeckého kraje“ jsem vypracovala samostatně pod vedením Ing. Tomáše Macáka, Ph. D., a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze, dne 29. března 2010

.....

Štěpánka Reisová

Poděkování

Děkuji, tímto Ing. Tomáši Macákovi Ph.D. za odbornou pomoc, profesionální vedení a cenné rady, které mi pomohly při zpracování této bakalářské práce.

Dále bych chtěla poděkovat Ing. Lucii Kuželové za vstřícnost a poskytnutí informací přispívajícím ke zkvalitnění a zdárnému dokončení mé bakalářské práce.

V neposlední řadě chci poděkovat mé rodině za trpělivost a pochopení.

Návrh metodiky využívání strukturálních fondů EU pro rozvoj Ústeckého kraje

Funds of European Union Utilization for Development of Ustecky Distrikt

Souhrn :

Hlavním tématem bakalářské práce je využití strukturálních fondů Evropské unie v Ústeckém kraji. Strukturální fondy lze považovat za hlavní nástroj pro realizaci sociální a hospodářské politiky.

Úvod práce je věnován obecným východiskům strukturální a regionální politiky, dále analýze současného stavu čerpání Evropských fondů v České republice a regionech Evropské unie, poslední stěžejní část je věnována samostatnému návrhu metodiky.

Informační zdroje budou vedle odborné literatury především internetové zdroje příslušných ministerstev, Regionální rady regionu soudržnosti Severozápadu, Ústeckého kraje a Fondů Evropské unie.

Summary : Sem bude napsán souhrn v angličtině

The main topic of this bachelor thesis is European Union structural funds utilization in the Ústí Region. Structural funds could be considered as the key tool for social and economic policy implementation.

Firstly, the bachelor thesis presents general basis of structural and regional policy afterward deals with the current state of European fund drawings in the Czech Republic and regions of European Union and the last predominant part of the thesis is devoted to methodology concept proposal.

Information resources will consist of expertise literature and predominantly internet resources of relevant Ministries, Regional Council of North-West Cohesion Region, Ústí Region and Funds of European Union.

Klíčová slova :

Strukturální fondy, Ústecký kraj, Evropská unie, rozvojové projekty, regionální politika, priority Ústeckého kraje, Operační program, Regionální operační program, Pracovní skupina

Key words:

Structural funds, Ústí region, European Union, development projects, regional policy, Ústí regions' priorities, Operation programme, Regional operation programme, work group

Obsah

1	Úvod.....	1
2	Cíl práce a metodika.....	2
2.1	Cíl práce	2
2.2	Metodika	2
3	Literární rešerše.....	3
3.1	Regionální politika	4
3.2	Principy a historie regionální politiky EU	5
3.3	Předvstupní nástroje EU.....	12
3.4	Fondy EU	14
3.4.1	Strukturální fondy	15
3.4.2	Fond soudržnosti	16
3.5	Regionální politika v období 2007-2013.....	16
3.5.1	Cíl Konvergence.....	18
3.5.2	Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	19
3.5.3	Cíl Evropská územní spolupráce.....	20
3.6	Priority rozvoje Ústeckého kraje.....	21
3.6.1	Ekonomický profil kraje	21
3.6.2	Priority rozvoje Ústeckého kraje.....	22
3.6.3	Analýza finančních zdrojů	25
3.7	Veřejný projekt.....	28
3.7.1	Obecná definice.....	28
3.7.2	Druhy veřejných projektů :	29
3.8	Druhy kvantitativních ekonomických analýz.....	31
3.8.1	Jednokriteriální metody.....	32
3.8.2	Vícekriteriální metody	35
3.9	Druhy kvalitativních ekonomických analýz.....	36
4	Aplikační část.....	37
4.1	Návrh metodiky na využívání strukturálních fondů v Ústeckém kraji	37
4.1.1	Příprava a realizace akčního plánu.....	42
4.1.2	Způsob identifikace	45
4.1.3	Rozhodování	45
4.1.4	Příprava a realizace projektů.....	46
4.1.5	Hodnocení projektů a programu.....	46
4.1.6	Vyhodnocení metodiky	47
5	Závěr	49
6	Seznam literatury	51
7	Přílohy	53

1 Úvod

Cílem regionální politiky EU je snaha o vyrovnání značných regionálních rozdílů, tzv. politika hospodářské a sociální soudržnosti. Členské státy ES mají možnost čerpat finanční dotace ze strukturálních fondů a z Fondu soudržnosti a tím snadněji vyrovnávat sociální disparity a ekonomické rozdíly mezi jednotlivými regiony.

Strukturální fondy lze považovat za hlavní nástroj pro realizaci sociální a hospodářské politiky. Problematikou využívání strukturálních fondů se zabývají jak orgány na centrální úrovni tak jednotlivé regiony. Optimální využití strukturálních fondů je významnou šancí pro naplnění rozvojových záměrů v oblasti hospodářského a sociálního rozvoje. Tyto oblasti jsou vymezeny na Evropské národní i regionální úrovni.

Klíčovým rozvojovým dokumentem Ústeckého kraje je tzv. Program rozvoje Ústeckého kraje 2008 - 2013 (PRÚK), jehož globálním cílem je zvýšit konkurenceschopnost kraje, vybudovat inovační potenciál s důrazem na industriální tradici, výhodnou geografickou polohu a zlepšující se stav vzdělanosti. Vylepšit kvalitu života obyvatel, zlepšit životní prostředí a vylepšit infrastrukturu.

Cílem předloženého materiálu je návrh metodiky na využití strukturálních fondů Evropské unie na regionální úrovni. Metodika by měla stanovit rámcový postup jak při strategii plánování tak při plánování finančním a přípravě a realizaci konkrétních projektů.

Hlavním účelem je navrhnout organizační strukturu pro realizaci aktivit a činností, které jsou v rámci operačních programů Ústeckému kraji přiřazeny. V zásadě jde o odpověď na otázku KDO a CO bude dělat. Vytvořit pracovní skupinu, která bude nosným prvkem celé organizační struktury a vytvořit pro ni pravidla, kterými se bude řídit.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Evropská unie nabízí široké využití finančních nástrojů na regionální úrovni. Cílem této práce je navrhnout metodiku pro efektivní využívání těchto nástrojů k ekonomickému a sociálnímu rozvoji Ústeckého kraje. Metodika by měla stanovit rámcový postup jak při strategii plánování tak při plánování finančním a přípravě a realizaci konkrétních projektů.

Operační programy jako zdroje pro realizaci projektů jsou nepřehledné a komplikuje je často obtížná dostupnost korektních informací o konkrétních oblastech, které bývají zpravidla časově limitované a pro žadatele o podporu je těžké se v nich orientovat. Jedním z cílů této práce je poskytnout vhodné a dostatečné informace o jednotlivých operačních programech a o jednotlivých projektech. Dalším cílem je seznámení se s historickým vývojem regionální a strukturální politiky a také s prioritami Ústeckého kraje. Vytvoření podmínek pro přípravu, zpracování a realizaci projektů předkládaných do SF. Dalším z cílů této metodiky je zajištění silného a funkčního propojení mezi politickým vedením kraje a výkonným aparátem.

2.2 Metodika

Pro vytvoření metodiky bude použito následného postupu :

- analýzy internetových zdrojů, analýzy dokumentů, prostudování odborné literatury a odborných konzultací, hlavním rozcestníkem po získávání informací o strukturálních fondech jsou stránky, které spravuje Ministerstvo pro místní rozvoj www.strukturalni-fondy.cz
- identifikace rozvojových příležitostí kraje s vazbou na cíle politiky soudržnosti
- analýzy čerpání SF se zvláštním zaměřením na Ústecký kraj
- vlastní zpracování návrhu metodiky dle provedených analýz

3 Literární rešerše

Obecně nás s historií Evropské unie seznamují od jejího rozvoje spolupráce po druhé světové válce až do dnešní doby Miloslav Keřkovský a Alena Keřkovská v publikaci Evropská unie historie, instituce, ekonomika a politiky [6].

První kapitola je věnována úvodu, druhá vysvětlení pojmu Ekonomická integrace, třetí historii EU, čtvrtá se zabývá jednotlivými orgány EU, pátá Ekonomickým a sociálním prostředím EU, šestá se věnuje jednotlivým politikám (např. politice hospodářské soutěže, energetické politice EU, zemědělské politice EU ...) a poslední kapitola nás seznamuje s tím co musí předcházet našemu vstupu do EU.

Mimo jiné nás seznamují s nejdůležitějšími orgány EU jako jsou Evropský parlament, Rada Evropské unie, Komise ES, Evropská rada, Soudní dvůr ES a Evropský společenský dvůr.

Publikace Finanční prostředky fondů EU v programovacím období 2007-2013 [3] autorů Anny Chvojkové a Viktora Květoně je určena všem zájemcům o tuto problematiku a přináší ucelený přehled o jednotlivých operačních programech, jejich zaměření a alokovaných prostředcích, jak vstupují do vyjednávacího procesu s Evropskou komisí. V jednotlivých kapitolách jsou rozepsány schválené operační programy pro období 2007-2013. Nejprve jsou popsány tématické operační programy, poté regionální operační programy a nakonec přeshraniční spolupráce.

Šárka Vilímová v úvodu publikace Jak získat finanční zdroje Evropské unie [12] seznamuje se základními informacemi o regionální a strukturální politice EU, následně objasňuje rozdělení regionů v EU na jednotlivé statistické jednotky tzv. NUTS a vysvětluje diametrální rozdíly mezi jednotlivými regiony EU. Autorka v publikaci popisuje jednotlivé programové dokumenty, zejména Národní rozvojový plán, Rámec podpory Společenství, jednotlivé operační programy, cíle, principy, priority a opatření Společného regionálního operačního programu. V samotném závěru publikace uvedla autorka přehled významných institucí a také odkazy na důležité dokumenty, které mohou žadatelům pomoci při získání finanční podpory z fondů EU.

Autoři Dan Marek a Tomáš Kantor podávají ve své publikaci Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie [4] ucelený úvod do problematiky přípravy a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie. Jejich publikace je koncipována tak, aby mohla sloužit jako praktická pomůcka pro potenciální žadatele o podporu ze strukturálních fondů EU, stejně jako učební text pro studenty vyšších stupňů středních škol a bakalářských programů vysokých škol. Seznamují nás s teoretickým rámcem regionální politiky EU a její aplikací v ČR a následnou problematikou přípravy a řízení projektů strukturálních fondů. Nástroje, techniky a postupy projektové přípravy prakticky vysvětlují a ilustrují na desítkách případových studií úspěšných investičních i neinvestičních projektů, jež získaly podporu ze strukturálních fondů EU.

Kolektiv autorů publikace Program rozvoje Ústeckého kraje 2008-2013 [5] shromáždil základní údaje o Ústeckém kraji a analyzoval jeho polohu a vnitřní členění jak z hlediska administrativního tak na základě typologie regionů. Analýza hlavních charakteristik a dat o regionu identifikuje jeho základní specifika. Údaje porovnal s ostatními kraji Česka, což umožnilo lépe analyzovat roli a význam Ústeckého kraje v celostátním kontextu.

3.1 Regionální politika

Regionální politika je nástrojem finanční solidarity a významnou silou zajišťující soudržnost a hospodářskou integraci. Evropská unie provádí regionální politiku na nadnárodní, regionální a národní úrovni.

Regionální politika je soubor opatření, kterými vláda uskutečňuje vyvážený rozvoj státu či územního obvodu kraje v rámci přijatých opatření, včetně státní podpory regionálního rozvoje.

Česká regionální politika je zohledněna v kritériích pro výběr projektů v jednotlivých operačních programech spolufinancovaných z fondů EU.

3.2 Principy a historie regionální politiky EU

Regionální politika EU je založena na několika základních principech, které jsou reflektovány v programové a právní úpravě celého procesu poskytování pomoci. Tyto principy byly zavedeny reformou v roce 1988. V průběhu vývoje regionální politiky se její principy měnily. Pro programovací období 2007-2013 se jedná především o těchto sedm hlavních principů: princip programování, koncentrace (zásada koncentrace úsilí), partnerství (komplementarity), adicionality (doplňkovosti), monitorování a vyhodnocování, solidarity a subsidiarity.

Princip programování

Princip programování znamená, že se pomoc realizuje prostřednictvím projektů naplňujících cíle programových dokumentů - operačních programů, národního strategického referenčního rámce a dalších strategických dokumentů a nikoli na základě nekonceptně předkládaných projektů. Výsledkem je vzájemně integrovaný programový celek uskutečňovaný v dlouhodobějším horizontu, který se zaměřuje na dosažení cílů definovaných rozvojových priorit. Cíle fondů EU jsou sledovány v rámci systému víceletého programování organizovaného v několika fázích, které zahrnují určení priorit, financování a systém řízení a kontroly.

Princip koncentrace

Princip koncentrace představuje snahu soustředit (koncentrovat) úsilí na nejproblémovější regiony. Princip spočívá v tom, aby prostředky byly využívány co nejúčelněji a nebyly rozměňovány na řadu drobných a méně významných akcí. Jde o snahu věnovat největší prostředky do regionů s největšími problémy, na projekty slibující největší efekt.

Princip partnerství

Princip partnerství obecně představuje úzkou spolupráci mezi členským státem a Evropskou komisí. Každý členský stát pak navazuje partnerství s různými partnery z

hospodářské a sociální sféry a s orgány veřejné správy. Partnerství zahrnuje přípravu, provádění a hodnocení operačních programů. Členské státy se zapojují, zejména regiony, do jednotlivých fází programování. Partnerství na rovině projektové znamená, že žadatel nemusí projekt realizovat samostatně, může mít jednoho i více partnerů. Partner může a nemusí být spolužadatelem. Forma spolupráce mezi partnery je předmětem smlouvy mezi partnery. Partneři ve vzájemném vztahu splňují podmínku, že jeden partner (příjemce) přijímá pomoc z evropských fondů, všichni partneři splňují podmínky programu a předem stanovená pravidla. Partneři nejsou příjemci ze SF ve smyslu všeobecných nařízení. Povaha právních vztahů mezi příjemcem podpory a jeho partnery není založena na poskytování služeb (dodavatel není partner).

Princip adicionality

Je jeden ze základních principů politiky soudržnosti EU. Jeho cílem je zajistit, aby zdroje EU nenahrazovaly národní rozpočty členských zemí. Vždy existuje dohoda mezi EU a členským státem o celkové výši veřejných výdajů, kterou musí členská země v daném plánovacím období udržovat. Cílem a smyslem je především doplňovat (proto se někdy označuje jako princip doplňkovosti), nikoli nahrazovat národní zdroje. Výdaje prostředků na spolufinancování členského státu stanoví členský stát a Komise s tím, že vezmou v úvahu, že výše výdajů na spolufinancování z národních zdrojů má být přinejmenším stejná jako částka průměrných ročních výdajů dosažená v předchozím období programování.

Princip monitorování a vyhodnocování

Monitorování je soustavnou činností, která probíhá během celého trvání programu. Je nedílnou součástí jak programového, tak projektového cyklu. Cílem monitorování je průběžné zjišťování pokroku v realizaci operačních programů, resp. projektů, a porovnávání získaných informací s výchozím předpokládaným plánem.

Princip solidarity

V tomto principu jde o solidaritu v klasickém slova smyslu, tedy o společnou podporu vyspělejších států těm méně vyspělým. Snaha o zvyšování životní úrovně a ekonomického rozvoje těchto méně vyspělých zemí.

Princip subsidiarity

V České republice je legislativní základ pro regionální politiku zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, který již v prvním paragrafu vymezuje svou působnost a říká, že : „stanoví podmínky pro poskytování podpory regionálnímu rozvoji s cílem vyváženého rozvoje státu nebo územního obvodu kraje, s tím související působnost správních úřadů, krajů a obcí a vytváří podmínky pro koordinaci a realizaci hospodářské a sociální soudržnosti.“¹

Historie evropských fondů

Rozvoj politiky soudržnosti je těsně spojen s historií prohlubování a rozšiřování Unie. Lze skutečně nalézt mnoho paralel mezi procesem evropské integrace na jedné straně a rostoucí důležitostí politiky soudržnosti na straně druhé.

Již delší dobu se prosazuje trend poklesu výdajů na společnou zemědělskou politiku a souběžně jsou posilovány prostředky věnované na regionální politiku. A to právě proto, že postavení regionální politiky v rámci politik EU je systematicky posilováno.

Postupně všechny členské země Evropské unie přistoupily k realizaci vlastní národní regionální politiky, pomocí níž usilují o snížení rozdílů v životní úrovni mezi regiony a bojují s vysokou regionální nezaměstnaností. Podporují zpravidla socioekonomické struktury v zaostávajících regionech či v územích s nevyhovující strukturou průmyslu.

Evropská unie provádí regionální politiku na několika úrovních:

- nadnárodní úrovni (regionální politika prováděná relativně nezávisle přímo EU);

¹ Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje

- regionální úrovni (ve většině zemí, dlouhodobě posilována);
- národní úrovni (silně diferencovaná regionální politika uskutečňovaná jednotlivými členskými zeměmi, postupně však přejímající některá společná pravidla).²

Ve vývoji regionální a strukturální politiky lze sledovat 6 základních vývojových etap :

Etapa : 1958 – 1973

Šestice zakladatelských států (viz. tabulka č. 1) byla ekonomicky značně homogenní (výjimkou byla pouze jižní Itálie a několik dalších oblastí), společná regionální politika tedy nebyla nutná. Vycházelo se z představy, že zavedení společného trhu vyvolá značné rozdíly uvnitř EHS. Pro první období byl charakteristický individuální přístup bez koordinace na nadnárodní úrovni. Pozornost se soustřeďovala především na makroekonomické problémy. Evropská investiční banka zajišťovala výhodné půjčky slabším regionům a regionální dopady měla rovněž společná zemědělská politika. Teprve po rozšíření ES o Dánsko, Irsko a Velkou Británii v roce 1973, se zvýšily difference nejen mezi členskými státy, ale zejména mezi jednotlivými regiony. Jako problémové oblasti z pohledu zaostávání bylo identifikováno Irsko jako celek a celá oblast Walesu a Skotska.

Etapa : 1974 – 1985

Druhé období bylo charakteristické výrazným posílením regionální dimenze kompletního spektra politik realizovaných v rámci integračního procesu – na rozdíl od prvního období, ve kterém byl důraz kladen především na makroekonomické problémy na úrovni jednotlivých členských zemí. V rámci druhého období se začaly objevovat některé významné ekonomické problémy (především v důsledku ropné krize), došlo k významným strukturálním krizím, v důsledku čehož se zvolnila i celková hospodářská dynamika jednotlivých členských zemí ES (viz. tabulka č. 1)

² <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/politiky-eu/fondy-eu-a-jejich-urceni-historie-cil>, ze dne 15.11.2009 – včetně tabulky

Tabulka č. 1 - Proces rozšiřování EHS, ES, EU

ROK VSTUPU	POČET ČLENSKÝCH ZEMÍ	PŘISTUPUJÍCÍ ZEMĚ
1957	6	Belgie, Francie, Itálie, Lucembursko, Německo, Nizozemí
1973	9	Dánsko, Irská republika, Velká Británie
1981	10	Řecko
1986	12	Portugalsko, Španělsko
1995	15	Finsko, Rakousko, Švédsko
2004	25	Česká republika, Maďarsko, Polsko, Slovensko, Slovinsko, Estonsko, Litva, Lotyšsko, Kapr, Malta
2007	27	Bulharsko, Rumunsko

Zdroj : http://cs.wikipedia.org/wiki/Evropsk%C3%A1_unie, dne 28. 12. 2009

Etapa : 1986 – 1993

Třetí období, relativně příznivější období pro regionální a strukturální politiku z hlediska ekonomické výkonnosti jednotlivých států ES, začalo zahájením projektu Vnitřního trhu (VT) a schválením Jednotného evropského aktu (JEA). Po vstupu Španělska a Portugalska do ES (1986) připadlo zároveň zvláštní místo v rámci regionální politiky tzv. Integrovaným středomořským programům, jakožto specifickému nástroji regionální politiky. Určité finanční prostředky zároveň směřovaly, kromě Španělska a Portugalska, ještě do některých regionů Itálie, celého Řecka a na jih Francie. V rámci třetího období se zároveň objevil nový prvek uplatňovaný v rámci regionální a strukturální politiky, a to střednědobé plánování regionálních programů.

V druhé polovině osmdesátých let (1988) byla provedena reforma regionální politiky. I když nové pojetí regionální politiky (ve srovnání s prvním obdobím) uplatňované v ES přineslo pozitivní výsledky spočívající ve snížení regionálních rozdílů, bylo třeba v souvislosti se vstupem Španělska a Portugalska, které se staly velkými příjemci pomoci, hledat efektivnější způsoby realizace integračních cílů ve sféře regionální politiky. Kritizována byla především nízká míra koordinace regionální politiky s ostatními integračními aktivitami ES, především pak zemědělskou a sociální

politikou, a to jak ve sféře koncepční i finanční. Pro odstranění této překážky bylo v roce 1988 nejvyššími orgány ES přijato rozhodnutí o integraci regionální politiky s částí sociální a agrární politiky do tzv. strukturální politiky.

V rámci reformy Strukturálních fondů, jakožto klíčového nástroje financování strukturální politiky, která byla zároveň nedílnou součástí celkové reformy regionální politiky, bylo stanoveno pro období 1989 – 1993 celkem pět Cílů, jejichž naplňování mělo sloužit k odstraňování diferencí mezi jednotlivými regiony členských zemí ES.

- Cíl 1 – podpora rozvoje a strukturálních změn zaostávajících regionů
- Cíl 2 – přeměna regionů nebo jejich částí, které jsou vážně ohroženy hospodářským úpadkem
- Cíl 3 – boj s dlouhodobou nezaměstnaností a podpora integrace mladých lidí a osob vyřazených z trhu práce do pracovního procesu
- Cíl 4 – podpora adaptace pracovníků na hospodářské změny a na změny ve výrobě
- Cíl 5a – podpora rozvoje venkovských regionů urychlením strukturálních změn v zemědělství v rámci reformy společné zemědělské politiky a podporou modernizace a restrukturalizace rybolovu
- Cíl 5b – podpora rozvoje venkovských regionů umožněním rozvoje a strukturálních změn venkovských regionů

Etapa : 1994 – 1999

Cíle regionální a strukturální politiky zůstaly pro toto období zachovány s tím, že v roce 1995 byl po přijetí Finska a Švédska zformulován šestý cíl – podpora rozvoje strukturálních změn regionů s extrémně nízkým zalidněním. V souvislosti s uzavřením Maastrichtské smlouvy byl v roce 1993 rovněž ustaven Kohezní fond, který stojí mimo ostatní strukturální fondy. Maastrichtskou smlouvou byl ustaven také Výbor regionů, jako poradní orgán složený ze zástupců regionálních a místních orgánů, což podpořilo regionalizaci EU.

V roce 1994 byl schválen dokument Evropa 2000+, pojednávající o rozvoji evropského prostoru ve vazbě na perspektivní rozšíření EU po roce 2000. Základním

koncepčním dokumentem pro tvorbu regionálních strategií a koncepcí na národní úrovni. Dále byly přijaty Principy rozvojové politiky evropského prostoru. Tyto materiály nejsou právně závazné, ale jsou základními dokumenty regionálního rozvoje.

Etapa : 2000 – 2006

Páté období je charakteristické především snahou po větší efektivnosti využívání finančních prostředků. V rámci této snahy po maximální efektivnosti vynakládaných prostředků bylo přijato i snížení počtu Cílů realizovaných v rámci regionální a strukturální politiky EU.

- Cíl 1 – podpora rozvoje strukturálního přizpůsobování regionů, které ve svém rozvoji zaostávají za ostatními
- Cíl 2 – podpora hospodářské a sociální konverze oblastí, které se potýkají se strukturálními problémy
- Cíl 3 – podpora adaptace a modernizace politik a systémů vzdělávání, odborné přípravy a zaměstnanosti³

Rozšíření o deset zemí v květnu 2004 zvýšilo o 20% populaci EU, avšak HDP pouze o 5%. S rozšířením se zvýšily nerovnosti v příjmech a zaměstnanosti - průměr HDP na obyvatele nových členských zemí byl pod polovinou průměru EU a pouze 56% jejich populace byla aktivně zaměstnána - ve srovnání 64% EU15.

Téměř celé území nových členských zemí tak spadalo pod Cíl I programovacího období 2000 - 2006 (Podpora rozvoje zaostávajících regionů) a mohlo se ucházet o nejvyšší možnou podporu ze Strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Byly proto zaváděny předvstupní instrumenty. Rozhodnutím Evropské rady z března 1999 se rozpočet Politiky soudržnosti zvýšil na 213 mld. EUR a další 22 mld. bylo přiznáno novým členům pro období 2004-06.

Leitmotivem řady evropských politik včetně politiky soudržnosti se od března 2000 stále více stávala Lisabonská strategie zaměřená na růst, zaměstnanost a inovace.

³ Kolektiv autorů, Minimum o regionální a strukturální politice EU, Úřad vlády ČR, Praha, 2004, str. 152 - 156

Etapa – 2007 - 2013

V současném programovacím období je nejvýznamnější změnou politiky soudržnosti větší koncentrace zdrojů na nejchudší členské země a regiony a posun priorit k podpoře růstu, zaměstnanosti a inovací. S posledním rozšířením se výrazně prohloubily ekonomické a sociální nerovnosti. V evropské sedmadvacítce jeden ze tří občanů - celkem 170 milionů - žije v nejchudších regionech, na které se zaměřuje podpora z cíle Konvergence.

Například nejbohatší region Inner London disponuje 290% HDP na obyvatele, zatímco nejchudší Nord Est v Rumunsku pouze 23% průměru EU. Rozpočet na období 2007 - 2013 z roku 2005 věnuje Strukturálním fondům a Fondu soudržnosti 347 miliard EUR, ze kterých je 81,5% určeno pro konvergenční regiony.⁴

3.3 Předvstupní nástroje EU

Finanční pomoc se SF se dělí na jednotlivá časová období. ČR vstoupila do EU 1. 5. 2004, tedy v časovém období 2000-2006 a tudíž mohla čerpat prostředky z tohoto období, ale až od roku 2004. Než jsme se stali členy EU mohli jsme v období před vstupem vyžívat tzv. předvstupní nástroje finanční pomoci.

Předvstupními nástroji jsou programy předstupních politik Společenství, kterými jsou v zemích, které se chystají na přistoupení k EU, podporovány nezbytné hospodářské, politické i správní reformy. Slouží zejména k podpoře příslušných politických a hospodářským změn, přispívají k zavádění legislativy kandidátských zemí s legislativou EU. Dále pak přispívají ke snižování rozdílů mezi ekonomickou úrovní těchto zemí a EU. V neposlední řadě tyto programy pomáhají při budování institucí nezbytných pro fungování kandidátských zemí v rámci EU. Krom jiného jsou pomocí těchto nástrojů budovány orgány a instituce potřebné pro využívání pomoci ze Strukturálních fondů a Fondu soudržnosti. Pro Českou republiku se jednalo o peněžní fondy PHARE, ISPA a SAPARD.⁵

⁴ <http://www.euroskop.cz/8783/sekce/historie-regionalni-politiky/>, ze dne 15.11.2009

⁵ Kolektiv. Fondy EU: Glosář základních pojmů. Praha: Odbor vnějších vztahů, Ministerstvo pro místní rozvoj, 2005, str. 41.

PHARE

Program PHARE byl prakticky od roku 1990 první formou finanční pomoci poskytované Evropské unie na socioekonomický rozvoj České republiky. Postupně byl přizpůsobován prioritám české vlády při přípravě vstupu do Evropské unie.

To předpokládalo dosažení tří důležitých cílů: přijetí *acquis communautaire* (tj. souboru závazků plynoucích ze členství), integrace ČR s infrastrukturou ostatních evropských států a posílení českého hospodářství při přípravě jeho integrace do vnitřního trhu EU.

Národní programy byly zaměřené na plošná řešení, takže podléhaly spíše odvětvovému řízení jejich alokace. Do roku 2005 tvořily převážnou část využitých prostředků. Zaměřeny byly a jsou na tyto okruhy:

- Evropská integrace – právní, finanční a správní agendy.
- Infrastruktura – především dopravní a technická včetně životního prostředí.
- Rozvoj lidských zdrojů – trh práce a vzdělávací systémy.
- Soukromý sektor – hlavně malé a střední podnikání, ale i podpora regionálního rozvoje.

Od roku 1994 byl významným subprogramem Phare Program přeshraniční spolupráce (PHARE CBC). Tento program představoval nejvýznamnější podporu EU pro regionální rozvoj v ČR. Program byl zaměřen především na výstavbu základní technické infrastruktury (dopravní komunikace, energetické sítě, čistírny odpadních vod), nezbytné pro další rozvoj obcí, včetně rozvoje podnikatelských aktivit. Program PHARE CBC byl koordinován s obdobným programem EU, tj. INTERREG III.⁶

⁶ <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/zdroje-financovani-z-eu-2007-2013/vyuziti-predvstupnich-nastroju-v-cr/>, ze dne 15. 11. 2009

SAPARD

Program Sapard byl zaměřen především na podporu rozvoje venkova a s tím související zemědělské výroby. Česká republika se stala prvním z nových členských států, který finančně ukončil program SAPARD ještě před koncem roku 2005.

Koncem roku 2005 byla Ministerstvem financí proplacena poslední souhrnná žádost Agentury SAPARD (Státní zemědělský intervenční fond) o finanční prostředky určené k financování projektů v rámci tzv. Zvláštního vstupního programu pro rozvoj zemědělství a venkov.

ISPA

ISPA byl nástroj předvstupní pomoci. Cílem byla pomoc kandidátským státům v předvstupním období splnit standardy EU týkající se životního prostředí a vyvinout kvalitní dopravní infrastrukturu potřebnou pro hospodářský rozvoj. ČR jej využívá teprve od roku 2000, přičemž do května 2003 bylo pro ČR alokováno 350 mil. EUR (10,8 mld. Kč). Zařazení finančního nástroje ISPA do předvstupních programů podpory poskytované EU kandidátským státům vytvořilo základní předpoklad pro následné úspěšné využití možností Fondu soudržnosti po vstupu ČR do EU.⁷

3.4 Fondy EU

Fondy EU představují hlavní nástroj realizace evropské politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Právě jejich prostřednictvím se rozdělují finanční prostředky určené ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů mezi členskými státy a jejich regiony. Evropská unie disponuje třemi hlavními fondy :

- Strukturálními fondy
 - Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF)
 - Evropský sociální fond (ESF)
- Fond soudržnosti (FS⁸) neboli Kohezní fond

⁷ <http://www.strukturalni-fondy.cz/glosar/i> , ze dne 15.11.2009

⁸ <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU>, ze dne 15.11.2009

3.4.1 Strukturální fondy

Strukturální fondy jsou určeny pro chudší nebo jinak znevýhodněné regiony např. venkovské a problémové městské oblasti, oblasti s přírodním nebo geografickým znevýhodněním – např. ostrovy, hornaté oblasti, pohraniční regiony a řídce osídlené oblasti, upadající průmyslové oblasti.

Strukturální fondy představují finanční nástroje Společenství, které přispívají ke snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje různých regionů a na snížení zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů nebo ostrovů, včetně venkovských oblastí.⁹

Evropský fond pro regionální rozvoj (European Regional Development Fund, ERDF) podporuje stabilní a udržitelný rozvoj a pomáhá snižovat rozdíly mezi jednotlivými regiony EU. Jsou jím spolufinancovány investiční (infrastrukturní) projekty (např. výstavba silnic a železnic, výstavba či oprava infrastruktury pro poskytování zdravotní péče, investice do dopravní a technické infrastruktury průmyslových zón, odstraňování ekologických zátěží, podpora inovačního potenciálu podnikatelů, rozvoj a obnova sportovních areálů využitelných pro cestovní ruch, rekonstrukce kulturních památek, využívání obnovitelných zdrojů energie, výsadba regenerační zeleně, , zavádění služeb elektronické veřejné správy, posilování spolupráce podnikatelů v příhraničních regionech, modernizace systému krizového managementu apod.)

Evropský sociální fond (European Social Fund, ESF) – jeho úlohou je pomáhat rozvoji lidských zdrojů a zaměstnanosti. Jsou jím podporovány neinvestiční (neinfrastrukturní) projekty (např. rekvalifikace nezaměstnaných, speciální programy pro osoby se zdravotním postižením, děti a mládež, etnické menšiny a další znevýhodněné skupiny obyvatel, rozvoj, zavádění a modernizace vzdělávacích programů včetně kombinovaných a distančních forem studia a podpora celoživotního vzdělávání, stáže studentů a pedagogů a vědeckých pracovníků v soukromém i veřejném sektoru apod.). Finanční prostředky z tohoto fondu jsou rozdělovány v rámci

⁹ článek 158 Smlouvy o založení Evropského společenství a Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 z dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) 1260/1999

cíle „konvergence“ a „regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“. Zde jsou použity informace z internetových stránek¹⁰

3.4.2 Fond soudržnosti

Fond soudržnosti byl ustanoven Maastrichtskou smlouvou (článek 130a) v roce 1993 za účelem pomoci členským státům, které se potýkají s problémy souvisejícími se vznikem hospodářské a měnové unie. Prostředky z tohoto fondu se vztahují na členské státy s HDP nižším než 90 % průměru Společenství.

Fond soudržnosti se soustřeďuje především na projekty zaměřené na ochranu životního prostředí a na transevropské dopravní sítě. Zasahuje také do oblastí souvisejících s udržitelným rozvojem, tedy do energetické politiky a využívání obnovitelných zdrojů energie.¹¹

3.5 Regionální politika v období 2007-2013

Regionální politika je odrazem principu solidarity uvnitř EU, kdy bohatší státy přispívají na rozvoj chudších států a regionů. Globálně se tím zvýší úroveň podporovaných států EU. Celkem bude za dané období využíváno 26 operačních programů, které budou splňovat cíle hospodářské a sociální soudržnosti.

Národní strategický referenční rámec

Zpracování Národního strategického referenčního rámce ČR 2007–2013 vychází z povinností členského státu definovaných v Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999.

¹⁰ www.strukturalni-fondy.cz/regionalni-politika, ze dne 15.11.2009

¹¹ DAN MAREK A TOMÁŠ KANTOR Příprava řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie, 2009 – Společnost pro odbornou literaturu –Barrister & Principál., str. 29-30

Východiskem pro zpracování návrhu Národního strategického referenčního rámce byl Národní rozvojový plán České republiky, jenž byl vzat na vědomí usnesením Vlády České republiky č. 175/2006.

Analytická část Národního strategického referenčního rámce se zaměřuje na identifikaci klíčových silných stránek České republiky pro posilování její konkurenceschopnosti, stejně tak jako problematických míst a slabých stránek, které mohou stát v cestě udržitelnému růstu ekonomiky i společnosti.

Strategie se opírá o klíčové evropské (Strategické obecné zásady Společenství) i domácí (Strategie udržitelného rozvoje, Strategie hospodářského růstu, Strategie regionálního rozvoje pro léta 2007-2013 a další platné resortní a regionální strategie) strategické dokumenty.

Národní strategický referenční rámec udává systém operačních politiky hospodářské a sociální soudržnosti 2007–2013, jejichž prostřednictvím budou jednotlivé prioritní osy realizovány.¹²

Národní rozvojový plán

Národní rozvojový plán byl zpracován na základě usnesení vlády České republiky č. 40/99, o zabezpečení přípravy pro využívání strukturálních fondů a Kohezního fondu Evropské unie.

Vypracování Národního rozvojového plánu je základní podmínkou pro získání pomoci EU, ale je také významnou zkouškou připravenosti České republiky na realizaci politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU.

Tato politika se řídí pěti základními principy. Jedním z nich je princip programování, vyžadující vypracování programových dokumentů, na jejichž základě je podpora ze zdrojů EU poskytnuta.

Národní rozvojový plán (NRP) zaujímá mezi programovými dokumenty výjimečné místo. Představuje zevrubné zdůvodnění potřeby podpory ze zdrojů EU a definuje cíle, jichž má být dosaženo.

¹² <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/zdroje-financovani-z-eu-2007-2013>, ze dne 16.11.2009

Po projednání NRP s orgány Evropské komise je vypracován dokument "Rámec podpory Společenství", který má charakter smlouvy mezi vládou státu přijímajícího pomoc a Evropskou komisí.¹³

Národní rozvojový plán byl schválen vládou české republiky 22. února 2006.

Na období let 2007 – 2013 byly v oblasti regionální politiky vytyčeny tři základní cíle – Konvergence, Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a Evropské územní spolupráce. Vedle cílů byly stanoveny tři základní priority politiky soudržnosti :

- zvýšení atraktivnosti EU a jejích regionů pro investování a zaměstnávání
- zlepšení znalosti a inovací jako faktorů růstu
- vytváření většího počtu kvalitnějších pracovních míst¹⁴

3.5.1 Cíl Konvergence

V jeho centru stojí podpora hospodářského a sociálního rozvoje méně vyspělých regionů a členských států. V České republice pod něj spadají všechny regiony soudržnosti s výjimkou Hl. m. Prahy a je realizovaný prostřednictvím osmi tématických operačních programů a sedmi regionálních operačních programů. Na cíl Konvergence připadá v České republice 25,78 miliard eur.

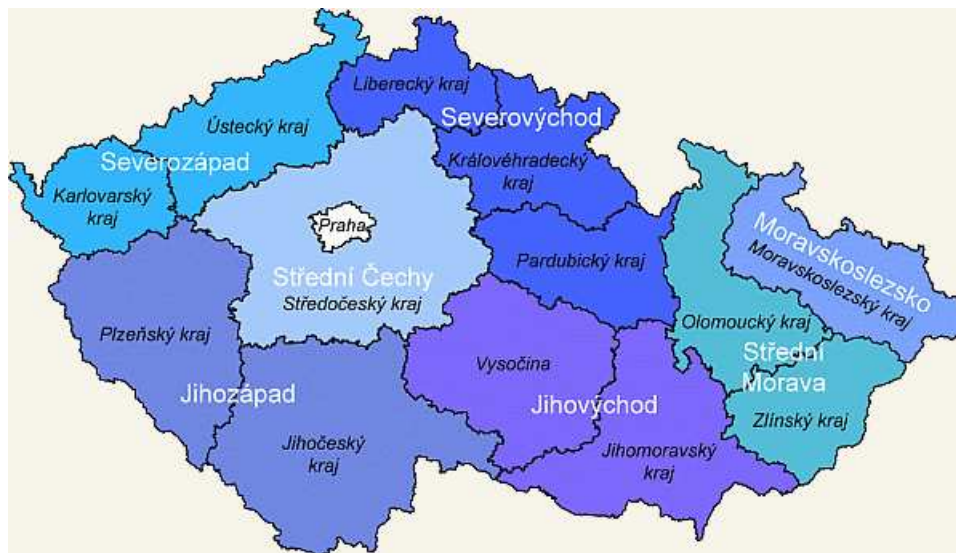
a) regionální operační programy (ROP) pro regiony soudržnosti (NUTS II) s celkovou přidělenou částkou 4,66 miliard eur.

- ROP NUTS II Severozápad
- ROP NUTS II Moravskoslezsko
- ROP NUTS II Jihovýchod
- ROP NUTS II Severovýchod
- ROP NUTS II Střední Morava
- ROP NUTS II Jihozápad
- ROP NUTS II Střední Čechy

¹³ <http://www.dhv.cz/regstrat/NRP.html> ze dne 16.11.2009

¹⁴ DAN MAREK A TOMÁŠ KANTOR Příprava řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie, 2009 – Společnost pro odbornou literaturu –Barrister & Principál., str. 24

Obrázek č. 1 – Regiony soudržnosti v ČR – NUTS 2

Zdroj – www.businessinfo.cz, ze dne 5.2.2010

b) tématické operační programy s celkovou přidělenou částkou 21,23 miliard eur.

- OP Doprava
- OP Životní prostředí
- OP Podnikání a inovace
- OP Výzkum a vývoj inovace
- OP Lidské zdroje a zaměstnanost
- OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
- Integrovaný operační program
- OP Technická pomoc

3.5.2 Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Tento cíl podporuje regiony, které nečerpají z Konvergence. V České republice pod něj spadá Hl. m. Praha se dvěma operačními programy. Na cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost připadá v České republice 0,42 miliard eur.

- OP Praha Konkurenceschopnost
- OP Praha Adaptabilita

3.5.3 Cíl Evropská územní spolupráce

Usiluje o podporu přeshraniční, meziregionální a nadnárodní spolupráce regionů.

V České republice pod něj spadají všechny regiony a prostředky lze čerpat z devíti operačních programů. Na cíl Evropská územní spolupráce připadá v České republice 0,39 miliard eur.

- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Bavorsko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Rakousko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Sasko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Slovensko
- OP Meziregionální spolupráce (všechny státy EU, Norsko a Švýcarsko)
- OP Nadnárodní spolupráce (ČR, Rakousko, Polsko, část Německa, Maďarsko, Slovinsko, Slovensko, část Itálie, a z neelejských zemí část Ukrajiny)
- Síťový operační program ESPON 2013 (všechny členské státy, Norsko, Švýcarsko, Lichtenštejnsko, Island, kandidátské státy EU)
- Síťový operační program INTERACT II (všechny členské státy)¹⁵

Na základě podkladů Evropské komise k finančním alokacím ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti (SF a FS) v období 2007–2013 má ČR možnost hospodařit s přibližně 26, 7 mld. EUR (bez domácího spolufinancování). Rozložení finančních prostředků SF a FS v období 2007–2013 mezi jednotlivé operační programy bylo schváleno Usnesením vlády č. 494 z 10. května 2006 jako východisko pro jednání s Evropskou komisí o NSRR ČR a operačních programech a pro dopracování konečných verzí operačních programů.¹⁶

¹⁵ <http://www.strukturalni-fondy.cz>, ze dne 15.11.2009

¹⁶ <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/zdroje-financovani-z-eu-2007-2013>, ze dne 15.11.2009

3.6 Priority rozvoje Ústeckého kraje

Základním dokumentem, který stanovuje priority rozvoje Ústeckého kraje na období 2008-2013 je Program rozvoje Ústeckého kraje 2008-2013 (dále jen PRÚK). Tento program byl schválen 30. dubna 2008 na 25. zasedání ZÚK usnesením č. 26/25Z/2008. Tento program je koncepčním nástrojem pro čerpání fondů EU.

Globálním cílem rozvoje Ústeckého kraje definovaném v PRÚK je, aby se v horizontu roku 2013 stal konkurenceschopným regionem, který vybuduje inovační potenciál a stimulační podnikatelské prostředí na své industriální tradici, výhodné geografické poloze, zvyšující se úrovni vzdělanosti a posilované spolupráci regionálních aktérů. Zvyšující se kvalita života, životního prostředí a fyzické infrastruktury posílí jeho vnímání mezi obyvateli Ústeckého kraje jako atraktivní region pro život, práci a cestování.¹⁷

3.6.1 Ekonomický profil kraje

Ústecký kraj patří z hlediska základních velikostních parametrů (rozloha, počet obyvatel) ke středně velkým a nadprůměrně zalidněným krajům ČR. Ústecký kraj má rozlohu 5 335 km² a k 30.9.2009 na jeho území žilo 835 296 tis. obyvatel.¹⁸

Kraj vznikl na části území bývalého Severočeského kraje. Hraničí s Karlovarským, Středočeským, Libereckým a krátkým úsekem také s Plzeňským krajem.

Většina okresů a správních obvodů ORP Ústeckého kraje sousedí s Německem, proto je zde rozvojovou šancí přeshraniční spolupráce. Na území kraje zasahují v současnosti tři Euroregiony : Euroregion Labe, Euroregion Nisa a Euroregion Krušnohoří.

Největším městem kraj je Ústí nad Labem, které má téměř 100 000 obyvatel.

Ústecký kraj má převážně průmyslový charakter (byť se význam průmyslu v posledních letech převážně snižuje), který je založen na rozsahem bohaté surovinové

¹⁷ Program rozvoje Ústeckého kraje 2008 – 2013, SPF Group, v.o.s. prosinec 2007, str. 86

¹⁸ <http://www.czso.cz/xu/redakce.nsf/i/home>, ze dne 5.2.2010

základně. V ní dominuje hnědé uhlí, jež tvoří rozhodující podíl prozkoumaných zásob této suroviny v ČR. Z nerudných surovin jsou významná ložiska kaolínu, jílu a bentonitu (Chomutovsko, Lounsko). Těžba stavebního kamene je rozvinuta především v okresech Děčín, Litoměřice a Teplice, přičemž jejímu dalšímu rozvoji brání (kromě stagující tuzemské poptávky) blokování v rámci zájmů ochrany přírody a krajiny.

Restrukturalizace ekonomické základny byla spojena s výrazným vzestupem nezaměstnanosti, která se stala značným sociálně ekonomickým problémem. Z tohoto hlediska patří Ústecký kraj k nejproblémovějším regionům ČR.

Území kraje bylo dlouhodobě značně poznamenáno znečištěním ovzduší, hlavně oxidy síry z elektráren. Emise síry se v posledních letech velmi podstatně snížily, poškození lesních porostů v Krušnohoří je však stále rozsáhlé. Vedle ekologicky rozsáhle narušených pánevních prostorů se na území kraje nacházejí naopak přírodně velmi cenné oblasti s poměrně intenzivním cestovním ruchem (NP České Švýcarsko, CHKO Labské pískovce, CHKO Lužické hory), což zvyšuje krajinnou rozmanitost kraje.¹⁹

3.6.2 Priority rozvoje Ústeckého kraje

Následující priority vycházejí z již výše uvedená SWOT analýzy, která se opírá o ekonomický profil kraje.

Priorita 1 – Rozvoj dopravní infrastruktury

Dopravní infrastruktura je klíčová pro zvyšování dostupnosti a konkurenceschopnosti Ústecké kraje a hraje důležitou roli při podpoře jeho hospodářského rozvoje.

Ústecký kraj lze charakterizovat jako region s hustou sítí silničních komunikací a železnic, nicméně současná úroveň dopravních sítí není po stránce kvality plně uspokojivá.

¹⁹ Program rozvoje Ústeckého kraje 2008 – 2013, SPF Group, v.o.s. prosinec 2007, str. 9 – 10.

Cílem Ústeckého kraje je zkvalitnit vnější dostupnost kraje, jeho vnitřní propojení a dopravní obslužnost s využitím veřejné hromadné dopravy. Zajistit efektivní vnější a vnitřní dopravní propojení kraje a zlepšit kvalitu a bezpečnost dopravní sítě. Modernizovat a zatraktivnit dopravní obslužnost kraje a zastavit, příp. zvrátit úbytek cestujících ze systému veřejné dopravy.²⁰

Priorita 2 – Rozvoj lidských zdrojů

Vzdělanostní struktura Ústeckého kraje není právě optimální, a to ani ve srovnání s ostatními kraji ČR. Je zde velmi nízký podíl obyvatel s úplným středoškolským vzděláním s maturitou a zejména s vysokoškolským vzděláním. Index vzdělanosti kraje je hluboko pod celostátním průměrem.

Cílem Ústeckého kraje je vytvořit optimální podmínky pro vzdělání a celoživotní učení, podpořit růst vzdělanosti obyvatel Ústeckého kraje v souladu s požadavky trhu práce. Zlepšit a zefektivnit poskytování zdravotní péče a zlepšit zdravotní stav obyvatelstva. Zajistit kvalitní a dostupné sociální služby na území kraje.²¹

Priorita 3 – Životní prostředí a zemědělství

Nejvýznamnějšími problémy životního prostředí Ústeckého kraje jsou důsledky dlouholeté těžby hnědého uhlí a znečištění ovzduší.

Ústecký kraj patří mezi regiony s nejvíce zatíženým ovzduším v ČR – v současnosti především v důsledku kombinace vlivů emisí velkých zdrojů znečišťování ovzduší (např. elektrárny, teplárny, povrchové doly a chemické provozy), narůstajících negativních vlivů automobilové dopravy (dálniční úseky, rychlostní komunikace, zatížené úseky silnic 1. třídy a komunikace v centrech měst) a lokálních topenišť spalujících uhlí.

Prioritou Ústeckého kraje je zlepšit životní prostředí, zajistit revitalizaci území poškozených těžbou a emisemi ze zvláště velkých zdrojů znečišťování, rozvíjet

²⁰ Program rozvoje Ústeckého kraje 2008 – 2013, SPF Group, v.o.s. prosinec 2007, str. 89

²¹ Program rozvoje Ústeckého kraje 2008 – 2013, SPF Group, v.o.s. prosinec 2007, str. 95-97

multifunkční zemědělství a zkvalitnit tak život obyvatel kraje a podpořit změnu image kraje jakožto regionu se zlepšujícím se životním prostředím.²²

Priorita 4 – Podpora ekonomického rozvoje

HDP Ústeckého kraje přepočtený na obyvatele je pod celostátním průměrem. Pro strukturu ekonomických subjektů působících v Ústeckém kraji je charakteristické nižší zastoupení malých a středních firem, což obecně souvisí s nižší mírou podnikatelské aktivity v tomto regionu.

Snahou Ústeckého kraje je zvýšit ekonomickou prosperitu, zlepšit podnikatelské prostředí, konkurenceschopnost, inovační potenciál kraje.

Priorita 5 – Cestovní ruch a kultura

Ústecký kraj se vyznačuje prostorově značně diverzifikovaným potenciálem pro rozvoj cestovního ruchu. Na jedné straně se tu nachází přírodně velmi cenná a rozmanitá území, která mají vysoký potenciál pro rozvoj poznávací, pěší, zimní nebo venkovské turistiky či druhého bydlení. Velké plochy těchto území jsou chráněné jako národní park (České Švýcarsko) či chráněné krajinná oblast (Labské pískovce, České středohoří, z malé části i Kokořínsko), zatímco největší horský celek Krušné hory status velkoplošné ochrany nemá. Dále má kraj území s potenciálem pro rozvoj městské, poznávací, sportovní či kulturní turistiky v podobě historických měst v nížinách a pánvích (Poohří, Polabí, část Podkrušnohoří). Jejich okolí má předpoklady pro rozvoj cykloturistiky nebo turistiky vázané na vodní toky. Naproti tomu existují v kraji území značně narušená průmyslovou výrobou.

Priorita 6 – Podpora regionálního rozvoje a absorpční kapacity

Podporu regionálního rozvoje lze rozdělit na oblast podpory územního a regionálního plánování a oblast podpory rozvoje fyzického prostředí v mimoměstských oblastech.

²² Program rozvoje Ústeckého kraje 2008 – 2013, SPF Group, v.o.s. prosinec 2007, str. 105-106, 120-121

Podpora územního a regionálního plánování je zaměřena zejména na udržitelný rozvoj území prostřednictvím zpracování kvalitních územně plánovacích podkladů a územních plánů a koncepčních dokumentů z oblasti regionálního rozvoje.

Územní plány jsou následným důležitým nástrojem obcí, kterým mohou vymezit nové rozvojové plochy a koridory – zastavitelné plochy. Jsou rovněž jedním z rozhodujících podkladů pro získávání veřejných prostředků a pro posouzení jejich hospodárného vynaložení. Schválená územně plánovací dokumentace s jasnými, obecně závaznými pravidly pro využití území rovněž významně ovlivňuje rozhodování soukromého sektoru o tom, kam vloží své prostředky a jak se bude podílet na rozvoji obce a kraje.

V oblasti regionálního plánování budou aktivity PRÚK zaměřeny na zpracování potřebných koncepčních dokumentů a na spolupráci se zahraničními partnery.

Podpora rozvoje fyzického prostředí je v této prioritě zastoupena již existujícím Programem obnovy venkova.

Schopnost regionálních subjektů efektivně a včasné využít možnosti spolufinancování svých rozvojových aktivit ze strukturálních fondů je jednou z klíčových podmínek pro úspěšnou realizaci PRÚK a rozvoj regionu v následujícím programovacím období. Aktivity PRÚK budou zaměřeny na podporu absorpční schopnosti těch regionálních subjektů, u kterých je vzhledem k nedostatečné administrativní kapacitě nebezpečí neschopnosti dosáhnout na alokovanou finanční podporu ze strukturálních fondů.

3.6.3 Analýza finančních zdrojů

V obecné rovině navržená soustava intervencí předpokládá dva hlavní finanční zdroje, a to vnitřní, tj. rozpočet Ústeckého kraje, a vnější, tj. prostředky především ze strukturálních fondů, v menším rozsahu pak zdroje dalších subjektů.

- projekty kraje plně financované z krajského rozpočtu,
- projekty kraje, případně jiných subjektů, financované především ze strukturálních fondů a kofinancované z krajského rozpočtu,
- projekty financované kombinovaně z krajského rozpočtu a zdrojů dalšího subjektu, což se týká zejména dotačních titulů Ústeckého kraje

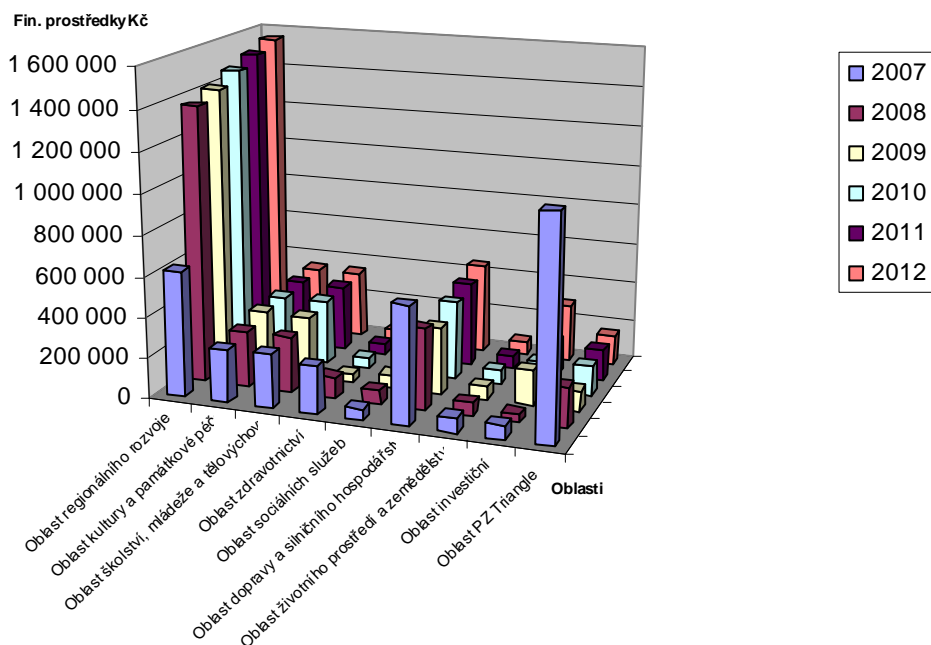
Vnitřní zdroje

Pro kvantifikaci vnitřních, tedy krajských zdrojů lze vycházet z Rozpočtového výhledu Ústeckého kraje 2008-2012, přičemž pro financování jednotlivých rozvojových aktivit PRÚK jsou rozhodující především plánované kapitálové výdaje. Jednotlivé oblasti kapitálových výdajů se neshodují se strukturou priorit a opatření PRÚK zcela, přesto je možné pro většinu z nich identifikovat rozsah plánovaných finančních zdrojů. Rozpočtový výhled pracuje s horizontem let 2008-2012, z tohoto důvodu není možné uvést plánované kapitálové výdaje i pro rok 2013, ačkoli časově je PRÚK koncipován na období 2008-2013. Rok 2007 je naopak uveden především z důvodu možného srovnání plánovacího období PRÚK a programového období strukturálních fondů.

Tabulka 2 : Přehled plánovaných výdajů Ústeckého kraje v letech 2007 – 2012 (v tis. Kč)

KAPITÁLOVÉ VÝDAJE ÚK (2007-2012, PRO ROK 2007 SCHVÁLENÝ ROZPOČET) (TIS. KČ)	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Oblast regionálního rozvoje (FR ÚK, oblast územního plánování a stavebního řádu)	625 734	1 374 283	1 414 260	1 466 010	1 509 882	1 553 584
Oblast kultury a památkové péče (obligatorní, ostatní výdaje)	260 163	280 000	310 000	320 000	330 000	340 000
Oblast školství, mládeže a tělovýchovy (obligatorní, ostatní výdaje)	268 448	280 000	310 000	320 000	330 000	340 000
Oblast zdravotnictví (obligatorní, ostatní výdaje, úvěr)	236 583	105 000	45 000	50 000	50 000	50 000
Oblast sociálních služeb (obligatorní, ostatní výdaje)	55 329	70 000	65 000	60 000	65 000	70 000
Oblast dopravy a silničního hospodářství (obligatorní, ostatní výdaje, úvěr)	585 031	400 000	330 000	390 000	418 000	450 000
Oblast životního prostředí a zemědělství (obligatorní, ostatní výdaje, Fond vodního hospodářství)	75 393	66 000	67 000	67 000	65 000	66 000
Oblast investiční (ostatní výdaje)	70 333	41 335	174 662	142 579	174 138	285 465
Oblast PZ Triangle (obligatorní výdaje)	1 083 847	200 000	100 000	150 000	150 000	150 000

Graf č.1 Přehled plánovaných výdajů Ústeckého kraje v letech 2007-2012 (v tis. Kč)

Zdroj: Rozpočtový výhled Ústeckého kraje (2008-2012)

Vnější zdroje

Vnější zdroje financování budou reprezentovány strukturálními fondy a prostředky dalších subjektů. Zdroje těchto dalších subjektů však v časovém horizontu 2008-2012 prakticky nelze postihnout, protože není možné odhadnout, který z dotačních titulů bude ještě za několik let k dispozici. Oproti tomu alokace strukturálních fondů jsou na toto období v zásadě známy, navíc představují zcela mimořádný zdroj zejména vzhledem ke svému rozsahu. Ani v případě strukturálních fondů však prakticky není možné kvantifikovat prostředky pro Ústecký kraj tak jako tomu bylo u krajského rozpočtového výhledu, což je způsobeno několika důvody.

System čerpání prostředků ze strukturální fondů je nastaven tak, že závisí především na aktivitě potenciálních příjemců, tedy i kraje, a není předem stanoveno,

kolik prostředků se předpokládá pro jednotlivé příjemce. Přípravenost a kvalita projektů do značné míry ovlivní, na jak velký díl alokace se podaří jednotlivým žadatelům dosáhnout.

3.7 Veřejný projekt

V současné literatuře zabývající se danou tematikou můžeme nalézt mnoho definic odkazujících se na podobné základní rysy veřejného projektu. Těmi je snaha o alokaci finančních prostředků z balíku veřejných financí směrem k vytvoření určité ekonomické hodnoty. Tyto alokace mohou být jednorázového nebo opakovaného charakteru a zaměřené na jednorázovou investici finančních prostředků na daný projekt nebo jako krytí jeho provozní činnosti.

3.7.1 Obecná definice

František Ochrana [13] definuje veřejný projekt jako systémový návrh alokace veřejných zdrojů, který má (zpravidla) charakter investiční akce. Naproti tomu Ivan Malý a Ivana Mališová [10] jej definují jako jakékoliv aktivity, činnosti či úkoly probíhající, resp. plněné v rámci veřejného sektoru, při kterých jsou použity veřejné finance. Podle Bojky Hamerníkové a Květy Kubátové [1] je definice veřejného projektu následující realizaci určitých konkrétních cílů, v jejichž důsledku vznikají buď specifické produkce specifických statků a služeb, nebo investiční celky, či dochází ke korekci nespravedlnosti vůči určitým skupinám obyvatelstva podle předem stanovených kritérií.

Pod těmito definicemi si můžeme představit širokou škálu projektů.

Ivan Malý a Ivana Mališová [10] uvádějí, že pro splnění veřejného charakteru musí projekt splňovat alespoň jednu z následujících tří podmínek:

1. velká část zdrojů projektu je financována přes přímé nebo nepřímé veřejné financování
2. pro realizaci jsou použity také jiné nástroje hospodářské politiky (např. státní regulace cen, znárodňování...)

3. s realizací projektu jsou spojeny významné externality (zejména dopady změn právní úpravy apod.)

3.7.2 Druhy veřejných projektů :

Richard Abel Musgrave a Peggy Brewer Musgraveová [12] rozdělují projekty na dva typy :

Dělitelné – finanční hodnota může být variabilní

- s fixním rozpočtem a s variabilním rozpočtem

Nedělitelné – finanční hodnota nemůže být variabilní

- s fixním rozpočtem a s variabilním rozpočtem

Naproti tomu Jana Soukopová [16] rozděluje veřejné projekty podle následujících kritérií :

Podle charakteru projektu

- projekty se spotřebním charakterem, projekty s investičním charakterem a projekty nedistribučního charakteru

Podle časového hlediska

- krátkodobé projekty, střednědobé projekty a dlouhodobé projekty

Podle oblastí svého zaměření

- životní prostředí, infrastruktura, sociální oblasti, zdravotnictví, kultura, apod.

Dále Jana Soukopová [Metody hodnocení veřejných projektů] rozděluje projekty podle jejich vzájemného vztahu :

Vzájemně závislé projekty

Jsou to typy projektu, kdy jejich existence se navzájem podmiňuje a jeden bez druhého by neměl smysl a bez jejich součinnosti bychom nemohli dosáhnout tíženého výsledku.

Nezávislé, ale vzájemně se nevylučující projekty

Mezi těmito projekty není prokázána jejich přímá souvislost, ale jejich existence se navzájem nevylučuje.

Nezávislé a vzájemně se vylučující projekty

V tomto případě máme na mysli projekty, kdy podpora a realizace jednoho projektu vylučuje následnou realizaci následného projektu, přičemž není možná jejich vzájemná závislost.

3.7.3 Analýza hodnocení veřejných projektů

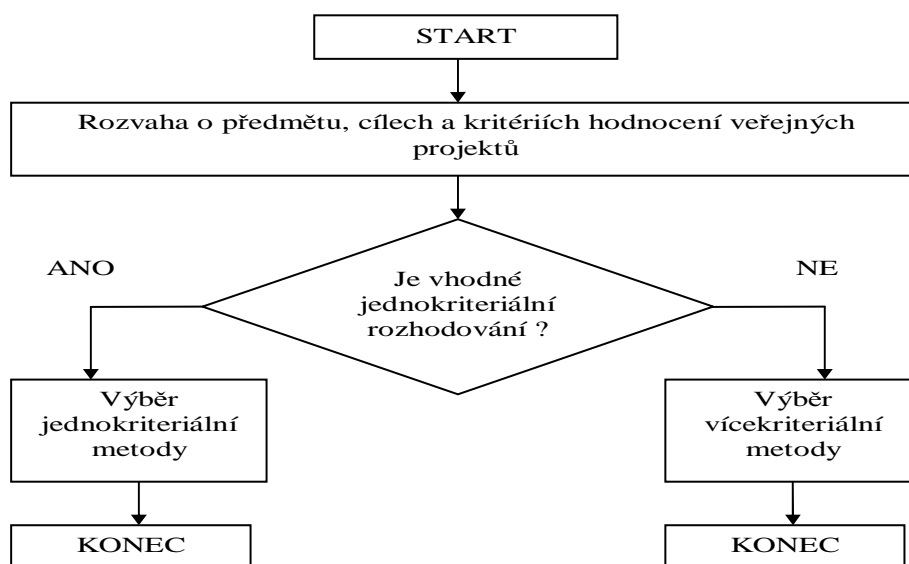
Při výběru vhodného typu ekonomické analýzy je nejdůležitější zvážit, zda komplexnost analýz odpovídá šíři kladených otázek. Analýza nákladů a užitků a analýza nákladů a užitečnosti, poněvadž se dotýkají problému hodnocení výsledku, lépe odpovídají na otázku, zda stojí za to určitý projekt realizovat v porovnání s jinými programy. Naproti tomu analýza minimalizace nákladů a analýza nákladové efektivity tiše předpokládá, že realizovat určitý program stojí za to, abychom se jím zabývali a vybírá pouze jeho nejlepší alternativu. Je potřebné dodat, že často před započítáním zpracování studie analytici nemusí být schopní určit, kterého typu analýzy je nejvhodnější použít, neboť se v průběhu zpracování analýzy mohou objevit důvody, které povedou k přesvědčení, že bude lépe použít jiného typu analýzy. Například nemusí být předem známo, že ohodnocení ukáže, že přínosy dvou způsobů řešení problému (čili alternativ) jsou ekvivalentní, a proto je možné použít místo analýzy nákladové efektivity analýzu minimalizace nákladů. Při řešení zvlášť ožehavých problémů se někdy využívá zároveň více přístupů. Závěrem je nutné konstatovat, že moc výše popsaných analytických technik by neměla být přeceňována. Žádný z uvedených přístupů nelze považovat za magickou formuli, jež by snad mohla nahradit nutnost rozhodnutí či zbavit

rozhodovatele odpovědnosti za jeho rozhodnutí nebo rizika, které toto rozhodnutí s sebou nese. Na druhé straně každá z metod ekonomické analýzy je schopna přispět ke zvýšení kvality a důslednosti rozhodování. Posouzení, zda jsou faktory, které ekonomická analýza obsahuje, při rozhodování o realizaci konkrétního projektu dominantní záležitostí a zda limity ekonomického hodnocení v tom kterém konkrétním případě významně omezují či neomezují jeho užitečnost, zůstává v kompetenci konečného rozhodovatele. V tomto smyslu lze analýzu minimalizace nákladů, analýzu nákladové efektivity, analýzu nákladů a užitků a analýzu nákladů a užitečnosti považovat pouze za částečnou analýzu každé specifické volby.²³

3.8 Druhy kvantitativních ekonomických analýz

Existují dva možné způsoby hodnocení ekonomických analýz podle počtu zvolených kritérií. Jedná se o metody jednokriteriální a vícekriteriální.

Obrázek č. 2 Grafické znázornění postupu při výběru mezi jednokriteriálními a vícekriteriálními metodami hodnocení

²³ http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sprava/priprava/vzorvzd/kapit_4.pdf, ze dne 25.03.2010

Při hodnocení veřejných projektů se využívá nejčastěji jednokriteriální hodnocení, protože proces ohodnocení se může opřít o přesné matematické výpočty a vyvaruje se subjektivnímu názoru hodnotící skupiny. Ovšem jeho největší nevýhodou je nemožnost ocenění netržních přínosů a užitků. Naproti tomu při vícekriteriálních metodách není omezení v hodnotících kritériích pouze na ekonomické ukazatele.

Oproti tomu jsou vícekriteriální metody užitečnější v neomezení se hodnotících kritérií pouze na ekonomické ukazatele.

3.8.1 Jednokriteriální metody

U těchto metod se předpokládá, že kritéria hodnocení všech veřejných projektů lze převést na jediné dominantní kritérium a toto kritérium následně uplatnit na stávající projekty zařazené do výběru. Mezi jednokriteriální metody patří následující metody:

Analýza minimalizace nákladů CMA (cost minimizing analysis)

Tato metoda je založena na hodnocení jednotlivých projektů podle kritéria nejnižších nákladů a to jak pořizovacích, tak nákladů spojených na běžné výdaje. Jednoduchost této metody s sebou nese nevýhody spojené s nemožností ohodnocení projektů o rozdílné době životnosti nebo nemožnosti ohodnocení přínosů z realizace. Hodnotu celkových nákladů můžeme vyjádřit pomocí vzorce č. 1.

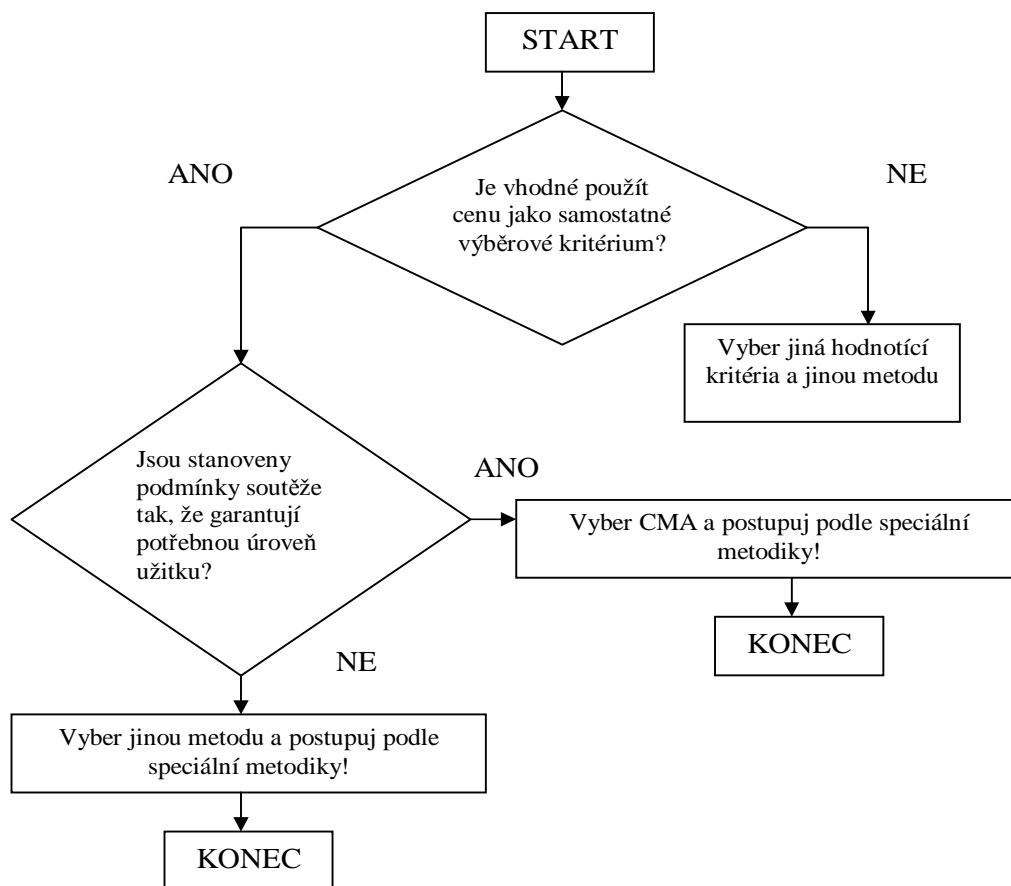
Vzorec č. 1²⁴

$$C = C_o + \sum_{t=1}^n C_t$$

kde C - celkové náklady na projekt, C_o - pořizovací cena, C_t - náklady v období t , n - konečný časový horizont (ukončení projektu)

²⁴ JANA SOUKOPOVÁ Metody hodnocení veřejných projektů, MZLU, Brno 2009, str. 22

Obrázek č. 3 Grafické znázornění postupu při výběru CMA

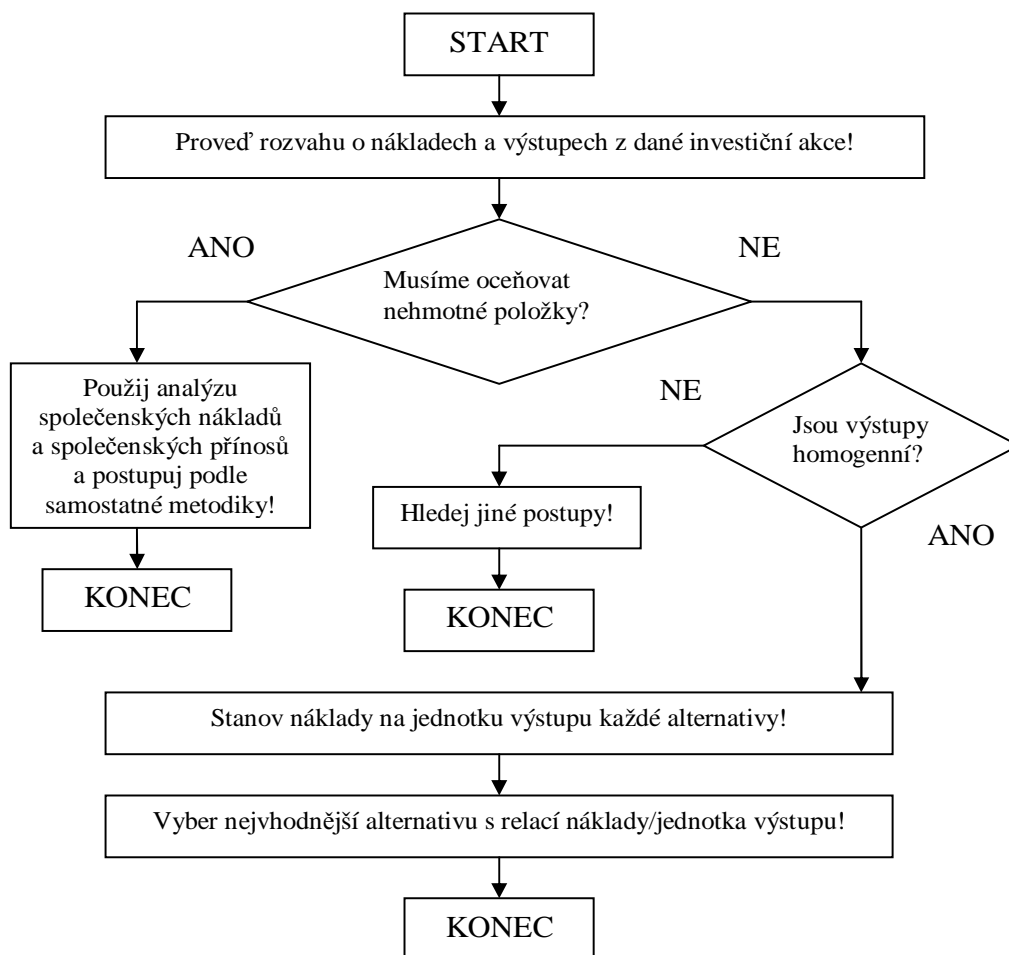

Zdroj : Ochrana, F. Veřejné zakázky s. 67

Analýza efektivity nákladů CEA (cost-effectiveness analysis)

Tato analýza je založena na sledování efektivity nákladů na základě fyzikálních nebo naturálních jednotek. Nekalkulujeme s náklady společenskými.

Obrázek č.4 Grafické znázornění postupu při metodě CEA

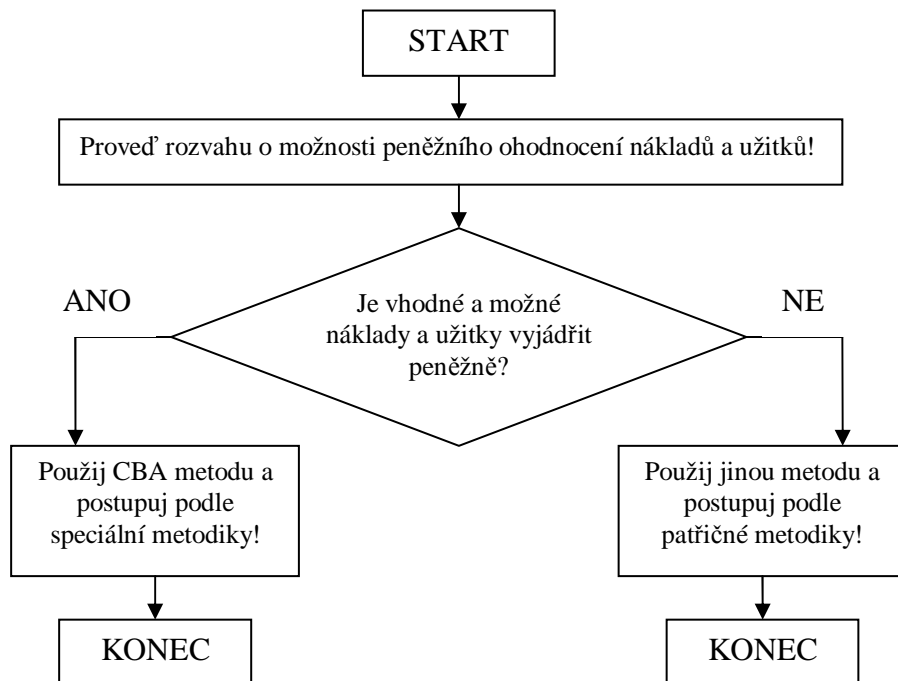
Zdroj : Ochrana, F. Veřejné zakázky s. 84

Analýza nákladů a přínosů CBA (cost-benefit analysis)

Pro tuto analýzu je typické hodnocení projektů v peněžních jednotkách, aby je bylo možno poměřovat s následnými náklady na jejich realizaci. Tato metoda jako jediná poměřuje jak vstupy, tak výstupy v peněžních jednotkách. Tuto formu analýzy nákladů je možno dělit do následujících dvou forem. Do formy Imanentní CBA kdy se analýza vztahuje pouze k investiční akci a na analýzu společenských nákladů a přínosů kdy

analýza kalkuluje se všemi společenskými náklady a přínosy, které realizovaný projekt způsobí

Obrázek č. 5 Grafické znázornění rámcového postup pro použití CBA metody

Zdroj : Ochrana, F. Veřejné zakázky s. 69

Analýza nákladů a dopadů CCA (cost-consequence analysis)

Tato metoda je převážně používanou v odvětví zdravotnictví, kdy jsou náklady a výsledky prezentovány odděleně. Výsledky i náklady jsou porovnávány s komparátorem.

3.8.2 Vícekriteriální metody

Tyto metody se užívají při nemožnosti uplatnění jednokriteriálních metod a v případě, kdy cíle daných projektů jsou vzájemně nesouměřitelné. Jsou to :

Metody dílčího hodnocení variant

- Bodovací metoda a Metoda váženého součtu

Metody párového srovnání variant

- Metoda lexikografického uspořádání – tato metoda uspořádává kritéria podle důležitosti a následně dané projekty utřídí podle důležitosti od nejjednodušších po nejsložitější.
- Metody třídy ELECTRE – metoda spočívá v porovnávání jednotlivých třídění získaných pomocí nejrůznějších kritérií s cílem zajistit jejich shodu, respektive jejich neshodu.

3.9 Druhy kvalitativních ekonomických analýz

Některé projekty nelze řešit pomocí přesných a exaktních postupů na základě sofistikovaných výpočtových vzorců a užití přesně daných matematických postupů. V tomto případě se obracíme na fundované odborníky kdy je jejich vyjádření hodnotící kritérium a následně by měly být ještě hodnoceny širokou veřejností, která by měla dané projekty akceptovat.

Dle F. Ochraný mezi základní kvalitativní techniky patří Brainstorming, Brainwriting, Diskuse 66, Hlasovací metoda.

Brainstorming

Tato metoda je založená na skupinovém výkonu. Nosnou myšlenkou je předpoklad, že lidé ve skupině, na základě podnětů ostatních, vymyslí více, než by vymysleli jednotlivě. Účelem této známé metody je rychlé získání značného množství často velmi neobvyklých řešení, nebo alespoň inspirativních námětů k řešení zadaného problému.

Brainwriting

Ve své podstatě je tato metoda shodná s metodou Brainstorming jen se navrhovaná řešení píšou na papír, který se klade na viditelné a dostupné místo pro všechny členy skupiny a ti mohou na něj dopisovat vlastní návrhy a postřehy k problému.

Diskuse 66

Jedná se o rozsahem menší a časově také méně náročnou metodu, kdy 6 členů řešitelského týmu diskutuje 6 minut nad každou možnou variantou. Následně jsou dosažené výsledky analyzovány a společně formulováno konečné řešení.

Hlasovací metoda

Tato metoda je používána při hodnocení veřejných projektů komisí, kdy každý expert z dané komise vlastní jeden hlas a ten může přiřadit k jednotlivému projektu. Volba může probíhat na principu utajení nebo netajného typu hlasování. Následně se vybere projekt, který dostal nejvíce hlasů. Možné úskalí lze vidět v nerovnoměrné odbornosti hodnotitelů.

4 Aplikační část

4.1 Návrh metodiky na využívání strukturálních fondů v Ústeckém kraji

Hlavním účelem je navrhnout organizační strukturu pro realizaci aktivit a činností, které jsou v rámci operačních programů Ústeckému kraji přiřazeny. V zásadě jde o odpověď na otázku KDO a CO bude dělat ve vztahu k následujícím bodům:

Základní východiska

- Koordinace rozvoje územního obvodu, schválení PRÚK, zajištění jeho realizace a kontrola jeho plnění je v pravomoci Zastupitelstva Ústeckého kraje (zákon č. 129/2000 Sb., v platném znění).
- Vytvořit podmínky pro přípravu, zpracování a realizaci projektů předkládaných do SF týká se jak projektů vlastních - krajských tak projektů organizací zřízených krajem.

- Základním nástrojem pro plánování, realizaci, evidenci, řízení, sledování, hodnocení a kontrolu programu jsou akční plány. Akční plány jsou projednávány a schvalovány Pracovním skupinou.
- Za celkové řízení a hodnocení PRÚK odpovídá Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor regionálního rozvoje.
- Organizační struktura by měla reflektovat zájem kraje poskytovat technickou asistenci subjektům, které jsou krajem zřízené (např. školám a školským zařízením) a také dalším subjektům (obcím, neziskovým subjektům atd.).
- Zajistit velmi silné, a zároveň funkční, propojení mezi politickým vedením kraje a výkonným aparátem jakožto nezbytný předpoklad pro efektivní zapojení ÚK/KÚ do procesu využívání Strukturálních fondů.

Pracovní skupina

Pracovní skupina je nosným prvkem celé organizační struktury. Tuto skupinu lze chápat jako subjekt rozhodování vytvořený vedoucími pracovníky a také jako formální skupinu. Dle Jana Hrona [1] je formální skupina definována jako skupina, která je vytvořena za účelem splnění formálních cílů a může být stálá i dočasná. Z toho vyplývá, že tato skupina není vytvořená podle rolí členů skupiny v týmu jako jsou definovány Janem Hronem a Tomášem Macákem [2], ale podle jejich funkcí v organizaci. Vnitřně je pracovní skupina členěna na 2 skupiny odborů, resp. jejich zástupců.

První skupina zahrnuje ty odbory, u kterých existuje věcná vazba mezi obsahem operačních programů a činností těchto odborů. Jinak řečeno – jsou zde zastoupeny ty odbory, které potenciálně mohou připravovat a realizovat individuální projekty v rámci jednotlivých operačních programů. Konkrétně se jedná o následující odbory:

- Odbor regionálního rozvoje
- Odbor dopravy a silničního hospodářství
- Odbor životního prostředí a zemědělství
- Odbor sociálních věcí

- Odbor školství, mládeže a tělovýchovy
- Odbor kultury a památkové péče
- Odbor správy majetku kraje

Z obecného hlediska je zřejmé, že daný odbor bude vedle přípravy a realizace „vlastních“ individuálních projektů koordinovat a zastupovat Ústecký kraj v oblasti stimulace přípravy a vzniku projektů subjektů zřízených krajem či projektů dalších subjektů v oblasti působnosti daného odboru.

Druhá skupina zahrnuje odbory, jejichž činnost v rámci PS bude „průřezová“, tzn. odborná kapacita těchto odborů bude využívána nezávisle na charakteru realizovaného projektu. Ve své podstatě se bude jednat o poskytování technické asistence bezpodmínečně nutné k přípravě a realizaci projektů. Jedná se o odbory (obsah závorky definuje hlavní náplň technické asistence daného odboru):

- Ekonomický odbor (technická asistence souvisejících s rozpočtovými aspekty jednotlivých projektů)
- Odbor investic (technická pomoc především při realizaci výběrových řízení)
- Odbor kontroly (kontrolní činnost vyžadovaná programovými dokumenty)
- Odbor kanceláře hejtmána (zajištění aktivit souvisejících s publicitou programů)
- Odbor legislativně – právní (spolupráce při přípravě a realizace smluvní vztahů)

Pro činnost pracovní skupiny jsou navržena následující „pravidla“

- pracovní skupina zajišťuje vyčerpávající odborný informační zdroj pro přípravu a realizaci projektů kraje předkládaných v rámci operačních programů,
- pracovní skupina je složená výhradně z pracovníků (úředníků) KÚ,
- činnost pracovní skupiny je koordinována Vedoucím pracovní skupiny,
- každý odbor bude zastoupen 1 osobou (není nutné na úrovni vedoucích odborů, případné delegování však nezabavuje vedoucího odboru odpovědnosti); tato osoba však musí mít pravomoc přijímat závazky za odbor či dělat jeho jménem rozhodnutí,

- každý odbor bude odpovědný za projekt(y) realizovaný(é) v jeho kompetenci, tzn. že odpovědnost nebude přenášena na samotný institut pracovní skupiny,
- četnost jednání pracovní skupiny bude založena na reálných potřebách a požadavcích; stejně tak účast jednotlivých zástupců bude koordinována Vedoucím pracovní skupiny dle reálných potřeb a požadavků,
- členové pracovní skupiny v rámci účasti na jednáních především: informují o „svých“ projektech, identifikují a konzultují problémy, plní úkoly dohodnuté s Vedoucím pracovní skupiny, identifikují a navrhuji požadavky na odbornou pomoc ze strany dalších členů pracovní skupiny, atd.

Základní kompetenční rámec činnosti Vedoucího pracovní skupiny je následující

- koordinuje činnost pracovní skupiny, tzn. že vedoucí se primárně nepodílí na realizaci samotných projektů. Vedoucí svolává a řídí jednání pracovní skupiny, kontroluje plnění úkolů, efektivně propojuje obě skupiny odborů v rámci činnosti pracovní skupiny (viz členění na odbory věcně dotčené a odbory technické asistence), navrhování dalšího postupu při řešení operativních záležitostí atd.,
- zprostředkovává komunikaci mezi pracovní skupinou a politickým garantem

Činnost Vedoucího pracovní skupiny bude časově i obsahově náročná a pravděpodobně bude zapotřebí, aby pracovník zastávající funkci Vedoucího pracovní skupiny vykonával tuto činnost na plný úvazek (toto je přímo závislé na míře důležitosti, která bude celému „projektu“ využívání strukturálních fondů přiřazena politickým vedením ÚK).

Vedoucí pracovní skupiny by měl splňovat následující základní kritéria:

- adekvátní znalost oblasti strukturální / regionální politiky EU a jejích fondů,
- přístup k aktuálním informacím o stavu přípravy na centrální úrovni,
- přímou vazbu na odbor regionálního rozvoje,
- přímou vazbu (přístup) k politickému vedení ÚK a exekutivnímu vedení KÚ.

Politický garant činnosti Pracovní skupiny

Tento prvek organizační struktury je velmi významným faktorem ovlivňujícím celou implementaci Strategie využití SF. Role politického garanta spočívá především:

- v definování základního obsahového rámce činnosti pracovní skupiny,
- ve schvalování potenciálních variant či dalšího postupu při realizaci navrhovaných aktivit,
- v rozhodování o závažných problémech přesahujících kompetence vedoucího pracovní skupiny.

Garant priority (dále pouze garant)

Pro každou prioritu PRÚK je navržen odbor (garant) zodpovědný za její realizaci, tzn. za její naplňování a monitoring. V případě, že některá témata spadající do jemu přidělené priority PRÚK nespadají podle organizačního řádu do jeho kompetence, musí v tomto případě garant komunikovat i s jinými odbory krajského úřadu.

Akční plán

Jednotlivé odbory KÚÚK (garanti) zpracovávají akční plány, které slouží jako podklad pro rozpočet. Akční plán shrnuje aktivity (projekty, činnosti, programy podpory atd. – dále jen projektový záměr), které garant (konkrétní odbor, který připravuje individuální projekt) opatření plánuje v následujícím kalendářním roce realizovat v rámci PRÚK včetně harmonogramu a finančních nároků realizace.

Úloha akčního plánu:

- nástroj pro plánování aktivit, zdrojů a harmonogramu realizace projektů,
- věcný podklad pro sestavení návrhu rozpočtu a úpravu rozpočtového výhledu,
- nástroj pro realizaci, monitorování a hodnocení PRÚK.

Akční plán obsahuje (viz tabulka č. 3 : Formát akčního plánu – příloha č. 1):

- název projektu,
- přiřazení projektu k příslušné typové aktivitě PRÚK,
- harmonogram realizace,

- rozpočet projektu (celkem a v jednotlivých letech realizace),
- zdroj financování (rozpočet kraje, strukturální fondy EU, jiné zdroje),
- odpovědnou osobu za realizaci projektu,
- stručný popis projektu a jeho výstupů

Dle Jana Hrona [1] můžeme říci, že akční plán obsahuje informace stálé i proměnné, číselné i slovní, vnitřní i vnější, písemné a periodické, jelikož akční plán je zpracováván ročně.

Dále lze akční plán považovat za jednoduchou rozhodovací metodu, kterou Jan Hron [1] definuje jako metodu která nevyžaduje složité matematické nástroje, umožňuje přehledné grafické znázornění problému, které je možno využít i pro řešení složitých rozhodovacích problémů.

4.1.1 Příprava a realizace akčního plánu

Garanti jednotlivých priorit zpracovávají do konce června každého kalendářního roku akční plán.

Součástí akčního plánu jsou již realizované projekty, jejichž realizace bude pokračovat v následujícím kalendářním roce, a projektové záměry, jejichž realizace je v následujícím roce plánována.

Podkladem pro zařazení projektů do akčního plánu je zejména:

- příspěví k cílům PRÚK (priorizace projektů v rámci pracovní skupiny),
- připravenost projektu k realizaci,
- rozpočtový výhled Ústeckého kraje,
- disponibilní prostředky relevantního finančního zdroje

Návrh akčního plánu poskytne garant odboru regionálního rozvoje, který informace sumarizuje do souhrnné tabulky, která je podkladem pro jednání pracovní skupiny. Pracovní skupinou projednaný akční plán bude jakožto jednoletý plán na příslušný následující kalendářní rok sloužit jako podklad pro návrh rozpočtu Ústeckého kraje. Po schválení rozpočtu aktualizuje garant akční plán, aby byl v souladu se

schválenými projekty k realizaci (financované z krajského rozpočtu, popř. spolufinancované ze strukturálních fondů EU).

Průběžné sledování vývoje projektu je předpokladem pro úspěšnou realizaci projektu, tj. plnění cílů projektu a efektivní využití zdrojů. Za sledování realizace projektů zodpovídá garant. Sledování vývoje projektů dle plánovaného harmonogramu probíhá formou aktualizace akčního plánu, která je podkladem pro jednání pracovní skupiny. Jednání pracovní skupiny probíhají v pravidelných intervalech minimálně 3x ročně (leden - duben - červenec/srpen), v případě potřeby častěji. Sledování realizace projektů zahrnuje finanční aspekty (naplňování plánovaného rozpočtu) i nefinanční aspekty (sledování harmonogramu a jeho případná aktualizace, dosažené výstupy a účel projektu). Poznatky z pravidelných aktualizací akčních plánů se následně promítají do rozhodnutí, která ovlivňují další vývoj projektu. Pravidelné aktualizace akčního plánu tvoří základ jednotného uceleného systému sledování projektů na KÚÚK.

Tabulka č. 4 : Harmonogram a agenda jednání pracovní skupiny

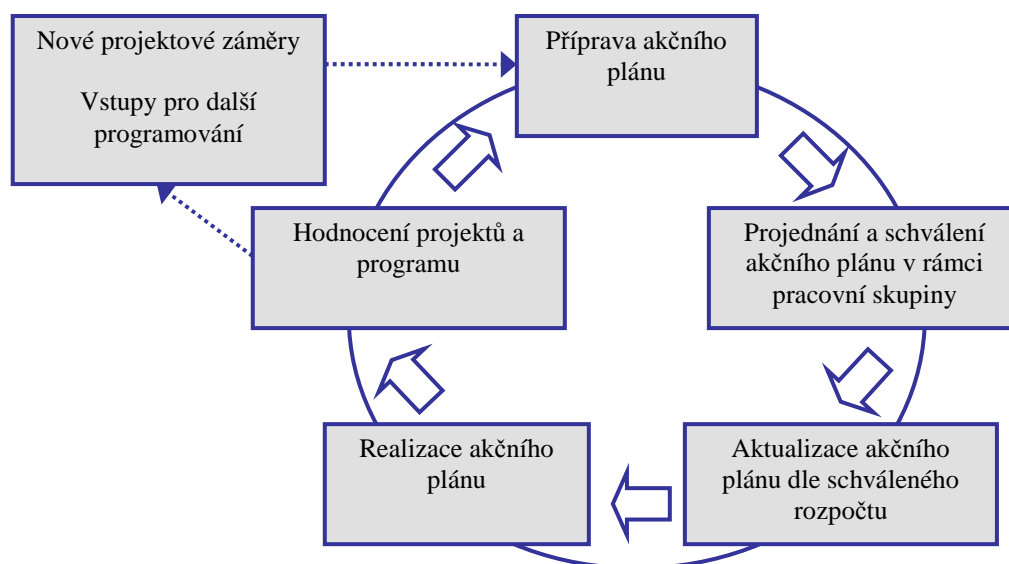
červenec - srpen	PROJEDNÁNÍ NÁVRHU AKČNÍHO PLÁNU NA NÁSLEDUJÍCÍ KALENDÁŘNÍ ROK - PODKLAD PRO NÁVRH ROZPOČTU KRAJE
	sledování vývoje projektů - aktualizace akčního plánu na příslušný rok (finanční a nefinanční aspekty)
leden	projednání aktualizovaného akčního plánu dle schváleného rozpočtu
duben	hodnocení projektů a programu za uplynulý kalendářní rok (sledování dosažených hodnot indikátorů k prosinci předchozího kalendářního roku a výstupů/výsledků projektů PRÚK)
	sledování vývoje projektů - aktualizace akčního plánu na příslušný rok (finanční a nefinanční aspekty)

V případě investičních projektů zodpovídá za jejich zajištění investiční odbor (výběr dodavatele, stavební dokumentace, fyzická realizace stavby). Na vyžádání garanta dodá investiční odbor vstupy pro aktualizaci akčního plánu, tj. zda projekt probíhá dle plánovaného harmonogramu a rozpočtu či zda nastaly změny či problémy a jaké mají důsledky na realizaci projektu.

V případě projektů spolufinancovaných ze strukturálních fondů EU kontroluje a monitoruje věcnou a časovou náplň realizace jednotlivých projektů kraje a příspěvkových organizací dle podmínek uvedených ve smlouvách o poskytnutí dotace odbor regionálního rozvoje (s výjimkou případů, kdy po dohodě s odborem regionálního rozvoje zabezpečuje realizaci projektu přímo garant). Za tímto účelem vypracovává odbor regionálního rozvoje průběžné, závěrečné a monitorovací zprávy. Na vyžádání garanta dodá odbor regionálního rozvoje vstupy pro aktualizaci akčního plánu, tj. zda skutečný vývoj projektu odpovídá plánovanému a je v souladu s podmínkami poskytnutí dotace.

Aktualizované akční plány poskytne garant odboru regionálního rozvoje, který informace sumarizuje do souhrnné tabulky, která je podkladem pro sledování vývoje projektů a naplňování cílů PRŮK rámci jednání pracovní skupiny.

Obrázek č. 6 – Postup schvalování akčního plánu

4.1.2 Způsob identifikace

Iniciace projektových záměrů (tj. vznik projektů - „nápad“) probíhá na odboru KÚÚK, který je v popisu příslušného opatření PRÚK uveden jako garant. Druhou možností je iniciace projektů na příspěvkové organizaci kraje ve spolupráci s příslušným odborem KÚÚK. Přehled garantů pro jednotlivá opatření PRÚK, tj. příslušných odborů KÚÚK, je uveden v tabulce č. 5 Garanti opatření.

Tabulka č. 5 : Garanti opatření PRÚK

PRIORITA PRÚK	GARANT PRO OPATŘENÍ
Rozvoj dopravní infrastruktury	Odbor dopravy a silničního hospodářství KÚÚK
Rozvoj lidských zdrojů	Odbor školství, mládeže a tělovýchovy KÚÚK Odbor sociálních věcí a zdravotnictví KÚÚK
Životní prostředí a zemědělství	Odbor životního prostředí a zemědělství KÚÚK
Podpora ekonomického rozvoje	Odbor regionálního rozvoje KÚÚK
Cestovní ruch a kultura	Odbor regionálního rozvoje KÚÚK Odbor kultury a památkové péče KÚÚK
Podpora regionálního rozvoje a absorpční kapacity	Odbor regionálního rozvoje KÚÚK

Výhodou iniciace projektů na odvětvových odborech, příp. příspěvkových organizacích, je znalost situace v příslušné oblasti a iniciace takových záměrů, které nejlépe řeší hlavní existující problémy a potřeby zjištěné v rámci analytického profilu kraje a přispívají k naplňování cílů PRÚK.

4.1.3 Rozhodování

Veřejnou správu můžeme označit jako rozhodovací systém otevřený, a to zejména z hlediska informačního, které má sloužit racionalitě a efektivnosti veřejné správy. Veřejná správa jako rozhodovací systém by měla být otevřena informacím a podnětům relevantním z hlediska posuzované otázky, nikoli však neomezeně, ale pouze na informace skutečně podstatné. Otevřenost veřejné správy by měla být zaručena, avšak vždy omezena určitými základními principy demokratické společnosti, resp. ochrany práv jednotlivce.

Jedním z přístupů k rozhodování ve veřejné správě je přístup politický. Rozumíme tím uplatňování vlivu politických stran a zájmových skupin na rozhodování veřejné správy a také odpovědnost subjektů rozhodování voleným orgánům jako jejich reprezentantům

Rozhodování je proces, při kterém jedinec vybírá nejlepší akci ze všech možných akcí. Jedná se o takovou akci (volbu), která nejlépe naplní jeho možnosti.

Garant posuzuje vhodnost projektů, které navrhuje, zejména ze dvou hledisek: věcného a finančního. Věcné hledisko spočívá v iniciaci takových záměrů, které svým obsahem přispívají k naplňování vymezených cílů na úrovni opatření a priorit PRÚK. Finanční hledisko znamená, že garant je zároveň zodpovědný za sledování finančního plánu pro prioritu (viz 3.6.3 analýza finančních zdrojů) a v tomto kontextu za přípravu záměrů v odpovídajícím finančním objemu. Tato systematická iniciace projektů na základě cílů PRÚK a finančního rámce PRÚK vytvoří předpoklady pro efektivní a maximální využití relevantních finančních zdrojů.

Projektové záměry konzultuje garant s odborem regionálního rozvoje ohledně obsahové náplně záměru a jeho posouzení z hlediska širšího kontextu regionálního rozvoje. V posledních letech se moderní metody řízení stále častěji a úspěšněji uplatňují ve veřejném sektoru. Důvodem je snaha o zvyšování výkonnosti a kvality veřejné správy a služeb.

4.1.4 Příprava a realizace projektů

Administrativní zpracování projektů spolufinancovaných ze strukturálních fondů EU zabezpečuje pro jednotlivé odbory KÚ (příspěvkové organizace) odbor regionálního rozvoje. Příslušný odbor, který je garantem, může připravovat projekty případně také přímo vlastními kapacitami, v tomto případě však vždy po vzájemné dohodě s odborem regionálního rozvoje.

4.1.5 Hodnocení projektů a programu

Klíčový význam pro hodnocení realizace jednotlivých projektů a potažmo celého PRÚK má indikátorová soustava, která sleduje, zda a v jaké míře byly

naplňovány stanovené cíle PRÚK. Dosahované hodnoty u sledovaných indikátorů jsou projednávány v pravidelných intervalech v rámci jednání pracovní skupiny.

V pravidelných intervalech (zpravidla 1x ročně v průběhu 1. čtvrtletí) zaznamená garant opatření dosaženou hodnotu ve sledovaném období. Zaznamenané dosažené hodnoty za sledované období poskytne garant opatření odboru regionálního rozvoje, který informace sumarizuje do souhrnné tabulky, která tvoří podklad pro sledování a vyhodnocování naplňování indikátorů PRÚK v rámci jednání pracovní skupiny. Sledování indikátorů je předmětem dubnového jednání pracovní skupiny, tj. jsou sledovány dosažené hodnoty k prosinci předchozího kalendářního roku.

Dosahované hodnoty jednotlivých indikátorů vyplňuje garant zpravidla po ukončení realizace projektu. V případě projektů spolufinancovaných ze strukturálních fondů, u kterých je nastaveno řídicím orgánem pravidelné sledování naplňování indikátorů v průběhu realizace projektu a je zaznamenáváno odborem regionálního rozvoje v rámci průběžných zpráv, je možné hodnoty indikátorů v akčním plánu aktualizovat i průběžně, a to dle frekvence monitorování stanovené řídicím orgánem. Podklady k dosahovaným hodnotám indikátorů garantovi v tomto případě poskytuje odbor regionálního rozvoje.

4.1.6 Vyhodnocení metodiky

Metodika využívání strukturálních fondů z EU pro rozvoj Ústeckého kraje je navržena tak, aby bylo možno přehledně a bez zbytečných komplikací stanovit rámcový postup při strategii plánování, finančním plánování i při přípravě a realizaci konkrétních projektů. Výhody a nevýhody navržené organizační struktury pro realizaci aktivit a činností, které jsou v rámci operačních programů Ústeckému kraji přiřazeny, lze sumarizovat takto:

Výhody metodiky

- díky znalostem, zkušenostem a přehledu kompetentních odborů v situaci příslušné oblasti bude snazší iniciace projektových záměrů, které nejlépe řeší hlavní existující problémy a přispívají tak k naplnění cílů PRÚK;

- vytvoření pracovní skupiny ze stávajících zaměstnanců KÚ, čímž jsou vytvořeny předpoklady pro maximálně efektivní využití personálních a technických zdrojů;
- pracovní skupina zajistí funkční propojení mezi politickým vedením kraje a výkonným aparátem, což je nezbytným předpokladem pro efektivní zapojení ÚK/KÚ do procesu využívání Strukturálních fondů;
- vytvořením pracovní skupiny ze současných zaměstnanců KÚ budou uspořeny finanční prostředky, neboť nevyplyne potřeba navýšení finančních prostředků na nové zaměstnance;
- díky pracovní skupině bude zajištěna koordinace všech činností kraje v oblasti SF, které se rozhodne ÚK realizovat či podporovat;
- díky pracovní skupině bude zabezpečena rychlá orientace v problematice všech činností kraje v oblasti SF;
- transparentní způsob zajištění činností, které se týkají klíčového tématu v rámci rozvoje kraje;
- komplexní a přehledná příprava rozpočtového výhledu;
- vytvoření příhodných podmínek pro přípravu, zpracování a realizaci projektů předkládaných do SF;
- možnost poskytnutí jednotné, ucelené odborné a technické asistence subjektům krajem řízeným (příspěvkové organizace) i ostatním subjektům (obcím, neziskovým subjektům atd.);
- minimalizace nebezpečí předložení chybných, neúplných či neufinancovatelných projektů;
- zvýšení úspěšnosti projektů díky komplexnímu a odbornému dohledu pracovní skupiny;
- oddělení politického a exekutivního řízení implementace PRÚK, resp. čerpání finančních prostředků ze SF.

Nevýhody metodiky :

- případná laxnost dotčených odborů či osob (úředníků a politiků) vytvořit organizační strukturu, která není úřadu dána povinně;
- nutnost dalšího odborného vzdělávání osob aktivně participujících na daném schématu, přičemž se další odborné vzdělávání netýká pouze členů pracovní skupin, ale všech osob participujících na čerpání finančních prostředků EU.

5 Závěr

Cílem bakalářské práce byl návrh metodiky na využívání strukturálních fondů v Ústeckém kraji.

V teoretické části byly představeny jednotlivé principy regionální politiky, historie evropských fondů, předvstupní nástroje a následně priority Ústeckého kraje.

Dne 1. května 2004 se Česká republika stala členskou zemí Evropské unie. Získala tak možnost využívání zdrojů EU. V období 2007—2013 sleduje regionální politika tři cíle, k jejichž dosažení má Česká republika ve střednědobém rozpočtovém rámci prostřednictvím strukturálních fondů Fondu soudržnosti vyčleněno 752,70 miliard Kč.

Regionální operační program Severozápad získal v programovém období 2007 - 2013 přibližně 746 milionů EUR, což je více jak 20 miliard korun. Nejvyšší alokaci ze všech regionálních operačních programů získal právě region tvořený Ústeckým a Karlovarským krajem.

Ústecký kraj se potýká s problémy zhoršeného životního prostředí, vysokou nezaměstnaností, špatnou dopravní dostupností, nižší podnikatelskou aktivitou, zaostáváním v ekonomické výkonnosti za celostátním průměrem a také nepříznivým image v oblasti cestovního ruchu. Evropské dotace mohou v Ústeckém kraji výrazně pomoci při řešení výše uvedených problémů. Získání těchto prostředků je však velmi náročné organizačně a také finančně.

Předložený návrh metodiky na využívání strukturálních fondů v Ústeckém kraji je využitelný zejména ve veřejném sektoru (tzn. kraje a větší města). V případě využití

metodiky jinou institucí než je Ústecký kraj, je nutné metodiku přizpůsobit odlišnému vnitřnímu uspořádání krajského nebo městského úřadu. Metodika je založena na principu společného sdílení informací v organizaci prostřednictvím akčních plánů navazujících na program rozvoje kraje (případně města). Komunikační platformou je pak pracovní skupina složená z vedoucích pracovníků. Použití této metodiky nevyžaduje žádné organizační změny ve struktuře organizace a je tedy snadno aplikovatelná.

6 Seznam literatury

- [1] BOJKA HAMERNÍKOVÁ A KVĚTA KUBÁTOVÁ Veřejné finance, Eurolex Bohemia, Praha 1999
- [2] Prof. Ing. JAN HRON, DrSc., dr.h.c. Teorie řízení, Česká zemědělská univerzita v Praze Provozně ekonomická fakulta, 2007
- [3] Prof. Ing. JAN HRON, DrSc., dr.h.c. A Ing. TOMÁŠ MACÁK, Ph.D. Teorie řízení – Teoretické podklady, Česká zemědělská univerzita v Praze Provozně ekonomická fakulta, 2008
- [4] ANNA CHVOJKOVÁ, VIKTOR KVĚTOŇ A KOL. Finanční prostředky fondů EU v programovacím období 2007-2013, IREAS, Institut pro strukturální politiku, o.p.s., Praha 2007
- [5] DAN MAREK A TOMÁŠ KANTOR Příprava řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie, Společnost pro odbornou literaturu –Barrister & Principál, 2009
- [6] Program rozvoje Ústeckého kraje 2008 – 2013, SPF Group, v.o.s. prosinec 2007
- [7] MILOSLAV KEŘOVSKÝ A ALENA KEŘOVSKÁ. Evropská unie historie, instituce, ekonomika a politiky, Computer Press Praha 1999
- [8] Kolektiv autorů, Fondy EU : Glosář základních pojmů, Ministerstvo pro místní rozvoj, odbor vnějších vztahů, Praha 2005
- [9] Kolektiv autorů, Úřad vlády ČR, Minimum o regionální a strukturální politice EU, Praha 2004
- [10] Malý IVAN A MALIŠOVÁ IVANA, Hodnocení veřejných projektů – učební texty pro studenty oboru veřejná ekonomika, Masarykova univerzita v Brně, 1997
- [11] MMR ČR. Slovníček vybraných pojmů politiky soudržnosti EU, 1999
- [12] MUSGRAVE RICHARD ABEL A MUSGRAVE PEGGY BREWER, Veřejné finance v teorii a praxi, Management Press, Praha 1994

- [13] FRANTIŠEK OCHRANA, Hodnocení veřejných projektů a zakázek, ASPI, Praha 2004
- [14] FRANTIŠEK OCHRANA, Veřejné zakázky, Ekopress, Praha 2004
- [15] IVO POTLUKA A KOL., Průvodce strukturálními fondy Evropské unie, IRES, Institut pro strukturální politiku, o.p.s., Praha 2003
- [16] SOUKOPOVÁ JANA, Metody hodnocení veřejných projektů, disertační práce, MZLU, Brno 2005
- [17] SPF Group, v.o.s., Program rozvoje Ústeckého kraje 2008-2013, 2007
- [18] Ing. ŠÁRKA VILAMOVÁ, Ph.D. Jak získat finanční zdroje Evropské unie, GRADA Publishing, a.s. 2004
- [19] <http://www.businessinfo.cz/>
- [20] www.czso.cz
- [21] www.dhv.cz
- [22] www.euroskop.cz
- [23] www.lesycr.cz
- [24] <http://www.mvcr.cz>
- [25] <http://www.nuts2severozapad.cz/>
- [26] www.strukturalni-fondy.cz
- [27] <http://www.ustecky-kraj.cz>
- [28] www.wikipedia.cz
- [29] Maastrichtská smlouva - 1993
- [30] Smlouva o založení Evropského společenství a Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 z dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) 1260/1999
- [31] Zákon č. 129/2000Sb., o krajích (krajské zřízení)
- [32] Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje

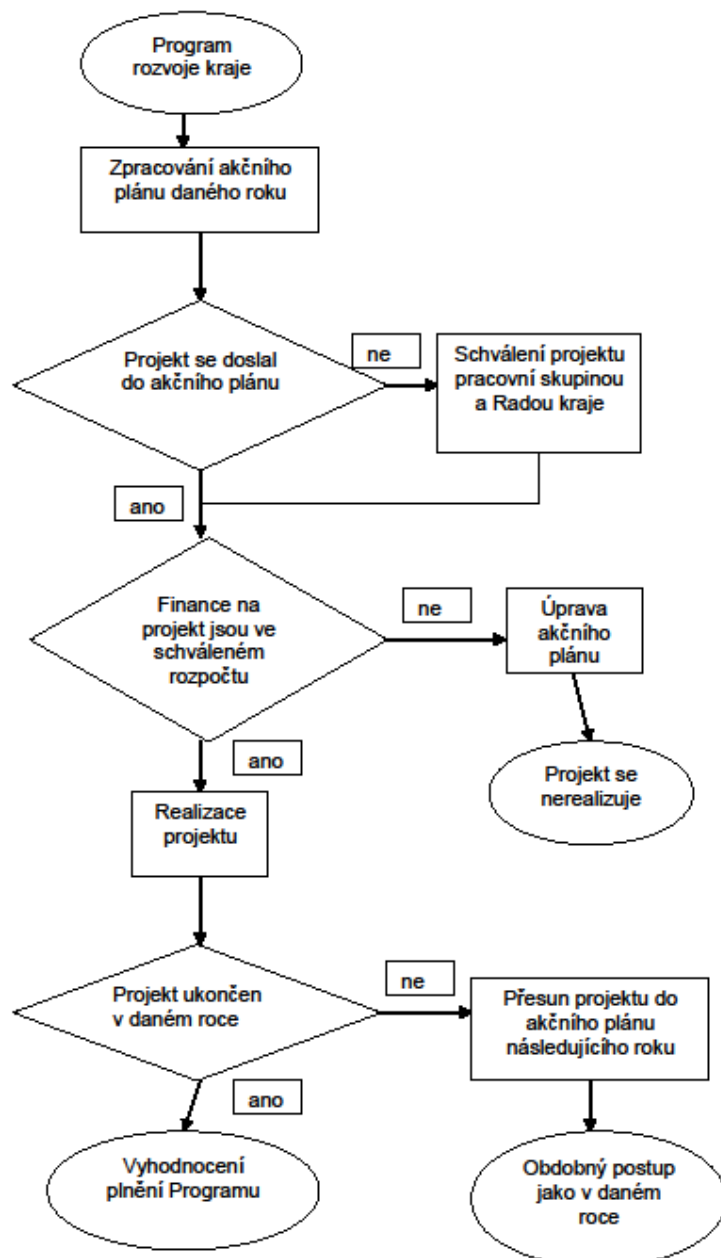
7 Přílohy

Příloha č. 1	Tabulka č. 3 – Formát akčního plánu
Příloha č. 2	Obrázek č. 2 – Grafické znázornění postupu, přípravy a realizace projektu
Příloha č. 3	Seznam použitých zkratk a symbolů

Příloha č.1 - Tabulka č. 3: Formát akčního plánu

TYPOVÁ AKTIVITA PRŮK	PROJEKT	HARMONOGRAM REALIZACE MM/RR-MM/RR	HARMONOGRAM A ROZPOČET								ROZPOČET CELKEM	ZDROJ FINANCOVÁNÍ (ROZPOČET KRAJE/ SF EU/ JINÉ ZDROJE)	ODPOVĚDNÁ OSOBA ZA REALIZACI	KOMENTÁŘ (POPIS PROJEKTU A JEHO VÝSTUPŮ)
			2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015				
1.	1. ...													
	2. ...													
	3. ...													
2.	1. ...													
3.	1. ...													
	2. ...													
		Celkem												

Příloha č.2 – obrázek č. 7 : Grafické znázornění postupu, přípravy a realizace projektu

Příloha č. 3 - Seznam použitých zkratk a symbolů

CCA	Analýza nákladů a dopadů
CBA	Analýza nákladů a přínosů
CEA	Analýza efektivnosti nákladů
CMA	Analýza minimalizace nákladů
ČR	Česká republika
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj
ES	Evropské společenství
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
FS	Fond soudržnosti
CHKO	Chráněná krajinná oblast
JEA	Jednotný evropský akt
KÚ	Krajský řad
KÚÚK	Krajský úřad Ústeckého kraje
NP	Národní park
NSRR	Národní strategický referenční rámec
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
OP	Operační program
ORP	Obce s rozšířenou působností
PRÚK	Program rozvoje Ústeckého kraje
PS	Pracovní skupina
ROP	Regionální operační program
SF	Strukturální fondy
ÚK	Ústecký kraj
VT	Vnitřní trh
ZÚK	Zastupitelstvo Ústeckého kraje